nachus non est. Qui iracundus est
monachus non est. Qui elatus est
monachus non est. Qui autem vere mo-
nachus est. semper est humilis quietus et
caritate plenus. et timorem dei semper
pre oculis habet. et in corde semper custo-
dit. Dixit quidam senex. Debet mo-
nachus cotidie mane et sero cogi-
tare intra semetipsum sollicite quid per to-
tam diem fecit. eorum que deus vult.
et eorum que non vult. considerans cotidie
omnem vitam suam. agat penitentiam. sic
enim sanctus arsenius vixit. Beata
sincletica dixit. Si in monas-
terio cum aliis conversaris. et mutas
locum. ledetur omnino si facias. Nam
sicut gallina que vel in quo ova sua
fota putrida et sine pullis effi-
ciet. ita monachus vel virgo fri-
gescit in fide. de loco ad locum trans-
eundo. Item dixit. Si infirmi-
tas nobis supervenerit. non contriste-
mur. quia ad destruenda corporis deside-
ria nobis proficiat. Ieiunia enim et
labores propter turpes cogitationes
constituta sunt. Sicut enim ex forti
medicamento recedit egritudo.
ita ex tribulatione cordis recedunt
vicia. Et hec magna virtus
qui in infirmitatibus fuit patiens
tollerancia et gratiarum actio. Si
amittimus oculos non feramus graviter.
quia extollencie instrumentum
amisimus. Sed magis gaudeamus
quia interioribus oculis gloriam domini

speculamur. Si surdi facti sumus
non contristemur. quia auditum vanum a-
misimus. Etiam si militum corpus nostrum
infirmatur. gaudeamus. quia interiori
homini nostro sanitas inde crescit. Inci-
pit prologus Palladii episcopi in libru-
tum de vita et conversacione patrum

Multa quidem et varia diversis
temporibus a diversis conscrip-
ta habent de hiis qui
illecebris seculi derelinquentes ad christum
fecerunt confugium. quorum bonum animi
desiderium. et religiose mentis af-
fectum. superne gratie inspiracio quasi
adiectum flamme oleum nutriebat in
edificationem eorum qui fide integra
voluntarii permanent in doctrina sal-
vatoris nostri ihesu christi. Conside-
ranti autem quam gratum sit deo sacri-
ficium. lucrum animarum. visum est michi
huiusmodi reverenciam pro possibilita-
te mea. fratribus salutem consulere
et illustrium non tantummodo virorum
sed etiam feminarum mores et vitam osten-
dere. Palare virtutes et mira-
cula declarare eorum scilicet quos vidi
et de quibus audivi. cum quibus conversatus
sum. tam in solitudine egipti quam etiam
in libia et thebaida et syene. simul
et que dicuntur tabennesiote. deinde
in mesopotamia palestine et
syrie. et eorum qui in occiduis partibus
rome et ispanie morantur.
Desiderio siquidem humilitatis et
obediencie auditor effectus

monasticae institutionis tricesimum
tertium agens aetatis annum in congregatione
fratrum in chylominus et in solitaria vi
ta conversatus sum, ubi plurima didici
praenitenda patrum et vitanda. Quae in
hoc libro qua potero brevitate
continui, ut in compendio salutifero
commoniti indeficientem animae capia
mus medicinam. Omnem videlicet oblivio
nem, desidiam, inertiam, somnolen
tiam, carnale desiderium, omnem quoque
dissensionem animi, commotionem ira
cundiae, tristitiam et irrationabilem ti
morem per haec repellamus. Vanam
gloriam et ambitionem saeculi despicia
mus, ut in fide veritatis et in desi
derio aeternitatis proficiamus. Audien
tes igitur fortia sanctorum gesta ac certamina
et nos augescat in nobis fides
spe vincendi, caritas incalescat,
et certi simus quia Christus bellatores
suos adiuvabit, victores coronabit.

Explicit prologus. Incipit
liber tercius in vitis beatorum
patrum.

Cum primum ad alex
andriam pervenissem
civitatem, repperi vi
rum mirabilem undique
ornatum moribus, con
versatione et scientia, Isidorum presbyterum
et xenodochio constitutum alexan
drinae ecclesiae. Qui quidem primae iu
ventutis illecebras dicebat in so
litudine macerasse, cuius etiam nos
et cellulam vidimus in monte Ni
triae. Invenimus autem eum annorum sep
tuaginta senem, qui postquam vixerat a
lios annos defunctus est in pace. Hic
usque ad exitum vitae suae non lintheo
usus est, nec balneo. Cuius corpus
gratia dei ita refectum erat, ut puta
rent omnes ignorantes conversationem
eius, quod in deliciis degeret. Huius
virtutes animi si voluero exponere,
deficiet me tempus narrantem. Hic
inter ceteras virtutes nimis misericors
ac benignus erat, ut etiam inimici eius
et infideles gentiles vererentur
eum. Tantam autem iustitiam scripturarum
divinarum instructor librorum, ut inter
ipsa etiam communia fratrum mente exce
deret spiritualibus visionibus. Cumque de
praeceret referre quis esset mentis eius
excessus, dicebat cum lacrimis quia
mente raptus sum in visione quadam spiritua
li. Ego vero cognovi hunc frequenter
lacrimantem super mensam, cum cibum ca
peret. Et causam interrogantes au
divimus eum dicentem: quia erubesco
accipiens corporalem escam sicut irra
tionabilia animalia, cum utique homo ratio
nalis a deo creatus sim et qui deberem
paradisi deliciis frui. Hic cum esset
notus Romano senatui omnibusque ma
tronis magnificorum et illustrium
virorum, cum Athanasio episcopo causa
fidei fuit Romae. Deinde etiam cum
Demetrio episcopo et habundans divitiis
in loco xenodochii et sufficien
tia habens, non testamentum scripsit
moriens. Sed neque unum nummum de
reliquit in solatium sororibus suis
in virginitatis proposito constitutis, sed
commendavit eas Christo domino dicens.

Liber 3.
de Vita et
Conversatione
SS. Patrum

Qui creavit vos. gubernet vitã
vr̃am. sicut et meã. Erat autẽ cũ
matris eius cõgregacio virginũ
septuaginta. Huc veniens michi
iuvenem. et deprecatus eũ ut instrue
ret me. informaretq3 in monachorum
vitã fervente iuvenali etate.
ubo qđe me nõ ẽ consolatus. sed
magis laborẽ indixit corporalem.
Eduxit enĩ me foras de civitate
ad ea q̃ dicunt̃ secretiora loca.
miliario quinto. tradens me dorotheo
cuidã abstinentissimo viro the
beo. sexagesimũ agenti annũ in
spelunca. et iussit me īplere apud
ipm̃ tres annos ad edomacionem
passionũ. Dicebat enĩ senem
grandi districtione vivere. Iterum
michi venerit ad se precepit spūa
lis instructionis causa. Non va
lens autẽ tres annos imple. in
firmitate detentus. ita an trien
nium tidius sũ ab eo. Erat autẽ
vita eius dura et ardua. Per
oẽs qđe dies in estu et solitu
dine secus mare colligebat la
pides. eosq3 edificans. et cellulas
faciens tradebat nõ valentibus
edificare. per singulos annos ex singulas
plicans cellulas. Ego autẽ depre
cans eũ. dixi ei. Quid facis pr̃
in hac senectute. interficies cor
pus tuũ. Respondens autẽ dixit
N. occidit me occido illud
michi. Occidit me. occido illud.
Sumebat autẽ cibũ panis un
cias sex. et de minutis olerũ
condimentis fasciculũ. bibebat

autẽ ex aqua parũ qđ. Nescio non ex
tendisse pedes. nescio requiescentẽ eũ
sup mattulã neq3 sup lectũ. sz per oẽs
noctes sedens et operans plectebat ex
palmarũ foliis sportas in racione
cibi sui. Arbitrans autẽ ego ne for
sitan propter me solũ hoc faceret satis
egi. et ab aliis discipulis eius scru
tando. q̃ permanserunt singulariter
cognovi. quoniam a iuventute semper tale
habuit conversacionẽ. nunquam dormi
ens ex causa. nisi operando. aut
forte manducans claudebat oclos per
dormitacionẽ. ita ut frequenter
panis caderet de ore eius. in tpe
refectionis pre nimia dormitacione.
Compellente autẽ me eũ aliquã pa
rumper sup mattã reclinari. contris
tatus dicebat. Si suaseris angelos
dormire. suades et ferventẽ spm.
Vexit etiã aliquñ cũ eem apud eũ
circa horã nonã mittens me īplere
vas aq̃ ad usus refectionis contin
gerit me abeuntẽ aspidẽ deorsũ
videre in puteo. et vas nõ īplevi
aq̃ abiciens dixi ei. quoniam mortui sumus
pater. aspidẽ enim vidi in puteo.
Qui subridens solũ diu intendit
et movens caput dicebat. Si pla
cet dyabolo per singulos puteos
serpentes mittere. sive aliã aliquã
bestiã. nos nunquam debemus bibe
re? Et egrediens per semetipm hau
sit ieiunus. qđ ipse primus bibens
ait. Ubi crux xpi supducitur nõ
[illegible] invalebit malicia dyaboli
2 B
aut ysidorus referebat

nobis. qz cu vidisset beatu anthoniu
hoiem dei. scripture digna retulit
michi causa. audiens ab ipso. qm q
ci tpe maximiani psecutoris
pulcherrima puella fuit ancilla
cuiusdam. qua mlris i uitans pmissio
nibus dns eius. decipe ea no po
tuit. Commote at exardescens
in iracundia. tradebat ea tunc co
stituto pfecto alexandrie mit
ficienda. quasi xpiana blasphe
mante et tpa et iperatorem.
In ipis uo psecutoribus submittens
ei quosda cu petitionibus dixit.
Si consenseris voluntati mee. a pe
nis te custodia. si aut pmanes i
duricia tua. rogabo iudice ut
torqueat te usqz ad morte. ut
no derideas volutate mea. Ad
ducta aut an tribunal iudicis.
diuersa penarz tormenta fortit
contempnebat. co scia bona mutua.
In quibus tormentis et caldaria
magna plena feruente pice iussit
sit succendi iudex. Feruente g°
pice et nimis exardescente, ppo
nebat ei iudex dicens. Vade aut
subde voluntatibus dni tui. aut
certe moriaris. qz in hac caldaria
te iubeo mitti. Illa aut vndit
dicens. Non fiat aliqn tales iudi
ces. q iubeat subdi luxurie. Fre
mens ergo iussit ea exspoliata
mitti in caldaria. feruente pice.
Illa aut emisit voce dicens. Per

caput tui iperatoris te coniuro qz solis
si statuisti sic torque me. iube me
paulatim deponi in caldaria. ut videas
quanta michi paciencia donauit xps.
que tu ignoras. Et deposita paula
ti in spatiu fluente tacabu. eadem
hora refrigerunt pixo. cu ita collu
eius puenit. Plurimi aut videntes
tale miraculu. confirmati sut i fide
dni nri ihesu xpi. in alexandria
ciuitate. q digni fuerunt esse mansuetorz
sicut dicit dns in ewangelio. Beati
mansueti. qm ipi possidebunt tra.

p Ulso quida noie erat. sep   3.
tuagesimu agens etatis
annu in Scythi. Itaqz du grauit me
spus fornicationis teptaret. sup
concupiscentia mulieb(r)i cxagitat
tibus me cogitacoibus pene re
gressus su de heremo. compellente
me nimia passione. Et vicinis
quide monachis michi. no indica
ui causa. latenter aut pcessi i
solitudine. et enumeratis pa
tres usqz ad dies quindeci. eos q
in Scythia senuisset. In quibus rep
peri pastu. quem oes q in illa
heremo erat pres venerabant.
Itaqz psumpsi ego. et cu lacrimis
deprecans eu. confessus su ei pas
sione. q me nimis et incessant
no desinebat ipugnare. Et
ipe aut michi. Non conturbet
te hec causa. nec enim pateris
hoc a negligencia. Attestant
quippe e et locus et difficultas

yelt virgo paulatim et p partes torqui vt videat eius patientia.

verum et quia non est in locis illis ulla
visitacio feminarum. sed magis ex invi
dia dyaboli qui semper insidiatur et decipe
re festinat animas hominum. Ecce ut vides
me iam senem hominem. quadragesimum
annum habeo in hac cella. et auxi
liante gratia christi sollicitus de salute
anime mee. tamen usque nunc temptacionem
sustineo. Nam cum sacramento dice
bat michi. quia super xii annos post
quinquagesimum annum non nocte in
non die pepercit in tantum ut puta
rem quod forte dereliquisset me deus. et
ideo instanter sine cessacione huius
passionis molestia paterer.
Elegi ergo magis mori irraciona
biliter. quam tale pati confusionem
corporis. Egressus igitur circuibam
pene omnem solitudinem. et inveni
speluncam leene. et posui me iacere
ibi per totum diem nudum. ut ingre
dientes fere comederent me. Cum
ergo factum esset vespera. secundum quod scrip
tum est. Posuisti tenebras et facta
est nox. in ipsa pertransibunt omnes
bestie silvarum et egredientes bes
tie masculus et femina. odorati sunt
me a capite usque ad pedes. et
lingentes me per totum. recesse
runt a me. Ego autem putabam
quod devorarent me. Iacui ergo
ibi per totam noctem. sed non accesse
runt ad me. Cogitavi ergo quod
deus pepercit michi. et reversus
sum in cellam meam. Post paucos
autem dies iterum eadem temptacio
validius insurrexit michi.

ita ut pene ad blasphemiam pervenirem.
Conversus enim demon in ethiopissam
puellam. quam videram aliquando in iuven
tute mea. spicas in messe colli
gentem. sedit super genua mea. et
vehementer me commovit. Unde cum
nimio furore dedi ei pugnos et
alapas in maxillas. et statim non com
paruit fantasma illud. Per bien
nium enim manus mee ut percussi
quasi faciem eius eius fetorem et bru
mum sufferre non poteram. Despe
rabam ergo de salute anime mee. et
pre tristicia nimia defectio animi af
fligebat me. et nimio merore ta
bescebam. Audivi autem vocem fratrum
in sensu meo. et dicentem. Vade
pasco certare. Postea enim hec permisi
te pati. ut non altum sapias. nec
extollaris quasi in virtutibus tuis.
sed recognoscas infirmitatem tuam.
et non confidas in conversacione tua.
sed subditus et humilis sis in adiu
torio dei confidens. Ita certus ef
fectus de auxiliante dei misericordia
salvatoris. pacificos habui re liquos dies.
4 In sanctis patribus et
Didimus fuit sacrorum expositor
librorum. qui multos libros exdi
vinis scripturis exposuit. Hic
absque oculis fuit. tamen et noticiam
habuit. Hic septuaginta quinque
annorum defunctus est. Iste cecus
tunc erat. ut ipse michi narravit.
quatuor annorum in infancia visum
amiserat. neque litteras nove
rat. neque apud magistros fuit.

Habuit aut nālē ꝯmigrm̄ robus
tissimū ꝯpͥa cosciam. Qui tanta
giā ornabat sc̄ie. ut vetus ꝫ no
uū testamentū interpretaret ad u
bū. litterale aut studiū ita ex
ecutus ē subtilit. et minutissime
expones smone. ut oēs superaret
sciā antiquos. Copellebat aūt me
ut ī cellula eius facere orōne.
et nō acqescente me dicebat m̄.
referes qꝛ in cella ista ītro in
gressus ē btūs anthoni9 visitās
me. et depcatus a me ut orōne
facet. statī inclinauit genua in
hoc domicilio. et nō cōpulit me
repete sermone. audies me ad
obedienciā. Narrauit aūt michi
et hoc. qꝛ cū eem sollicit9 ꝓpt
uitā iuliani īperatoris miserabi
lis. et nimis tristarer. qdā die
usqꝫ ad alterā uesperā nō gus
taui panē. ꝓpt sollicitudinem.
Et euenit. et in cathedra sedente
me. oppressus sopno. uideo in
excessu mētis equos albos dis
currentes cū sessorib9 et dicen
tibus. Dicite didimo. qꝛ hodie
hora diei septima mortu9 est
iulian9. Surge ergo comede.
et mitte et nūcia hoc athana
sio epō. ut et ille nouerit. Et
anotaui statī et horā et men
sem et septianā et diē. īuen
tūqꝫ ē ita. Retulit aūt et michi
de ancilla quadā noīe alexan
dria. q relicta ciuitate. ī sepul
chro qdā semetipam recludens.

p foramen qd̄ dā accipiebat panē
q̄ necessarius erat victui. usqꝫ ad
anos duodecī. Duodecimo aūt āno
qsi dormiente se cōposuisse. Et
cū abisset q̄ cōsuetudine hēbat
ministrare illi. et nō accepisset res
ponsū. nūciauit nobis. Destru
entes aut ostiū. et ingredientes.
īuenim9 eā defūctā. Dicebat aūt
de ipā btā melania. de q̄ ꝑgmo
dū dicturi sum9. qꝛ ad facie q̄dē
nō vidi eā. ad foramen tū stans
interrogaui eā. ut diceret michi cau
sam. ꝓp̄ q̄ re secedens de ciuitate.
ingressa fuisset sepulchrum.
Illa aut p foramen locuta est
michi dicens. Quia quidā9 fuit
qdā mote in me. et ut nō accu
sare eū. elegi magis viuā me
metipam in sepulchro hoc in
cludere. q̄ scandalisare aīam ad
ymaginē dei factam. Me aūt dicē
te ei. quō nūc ꝑseuerans nō vi
dens quēpiā. ꝯ affligeris tā gñu
maxie inerciā. Dixit m̄. Ego
a mane. usqꝫ ad horā nonā oro
p singulas horas. nens linū.
Reliqs aut horas ieiunio ꝑt
rens. et hora cōpetenti come
dens cibū meū. vegesco. et vi
deo in somp̄nis ꝑriarchas et
ꝓphas et aplos cū martirib9. Per
seuero aut fine expectando.
cū spe in deū suauissime.

Beatus amoni9 habuit
duos fres. germanos
suos. q̄ cū eo ꝑūt in sc̄o ꝓposito

conversabantur. Nam senior eorum frater
dyoscorus in episcopatum electus est.
Habent autem tres sorores in virginita-
te domino servientes. non minus a fratribus
suis in omni spirituali studio conversantes.
Septem enim sunt. quatuor viri et tres
sorores eorum. omnes virgines ex ute-
ro matris sue. Aiunt enim seniorem
sororum eorum tantam scientiam habere
scripturarum divinarum. ut ammirentur fratres
eius. Nam vespere nimis lectioni
insistens. post lectionem autem paulu-
lum sopni capiens. ipsa lectionis ver-
ba per sopnium meditatur. Habebant
autem et alias peregrinas tres fa-
mulas christi servientes. Dilexit et fratres
eorum habent alios tres viros e-
ruditos nimis et eloquentissimos
qui et ipsi conversatione eorum ymita-
tes per clari in christo habentur. Hos
ergo nimis in christi amore fer-
ventes. prevenerunt in heremum et
sororibus suis sequestrati fecerunt
monasteriolum habitaculum. et sibi
ipsis separatum fecerunt. ut inter se et
illas intervallum habeant non parvi
loci. Statuerunt autem sibi. ut neque
fratres earum alias mulieres ad salu-
tandum susciperent. neque ille alios
viros. Erat in eis super modum
eruditus in omni parte erat ammonius.
tam in sancta scripturarum quam etiam in
eloquencia sermonis. Dum in quadam
civitate episcopus defunctus esset. ama-
tores ammonii suggesserunt episcopo
alexandrie. petentes ut ammonium
eis ordinaret episcopum. Dixit autem

eis archiepiscopus. Adducite eum michi
et ordinetur episcopus. Illi autem festinantes
prevenerunt cum adiutorio ad eum. Qui
autem se vidisset preventum. precabat
eos et cum sacramento affirmabat
non suscipere se ordinem episcopatus. neque
de heremo egressurum. Illis autem non
concedentibus. sed violenter instantibus.
presentibus eis accepit forpicem. et au-
rem suam sinistram ab ymo abscidit.
dicens eis. Vel nunc certi estote. quia im-
possibile est me fieri episcopum. quia lex
prohibet debilem in aliquo membro fieri
sacerdotem. Tunc vel inquientes eum re-
cesserunt. Abeuntes autem dixerunt
episcopo. Et ait eis episcopus. Ista lex apud
iudeos observabat. michi autem etiam
eum qui nasum abscisum habet. si ad
duxeritis. ita tamen ordinatum moribus
ut dignus sit sacerdocio. ordina-
bo eum. Abeuntes autem iterum roga-
bant eum. Ipse autem iuravit dicens
Quia si me coegeritis. etiam lin-
guam meam abscido. Ita ergo relin-
quentes eum recesserunt.

Huius ammonii fertur mira-
culum. quia cum desiderium car-
nis urgebat. et incitabat ad libi-
dinem membra eius. nunquam pepercit
carni sue. sed ferrum ignitum ap-
ponebat membris suis ut semper
vulneratus esset. et ita desiderium
passionis compescebat. magnitu-
do doloris. Dieta abstinencia eius
fuit a iuventute usque ad mortem
nichil quod per ignem transsit comedere.

Ammonius applicat sibi ferrum ignitum ad extinguendam libidinem

dit. absque pane dumtaxat.
Quodam uero tempore in heremo edificata
est ei cella. superuenit ei quidam frater.
et dixit ei. Cur in tali estu affli-
gis te ipsum abba. Ridens itaque beatus an-
monius dixit. Crede michi frater. quia
donante gratia dei sanctas scripturas me-
morie commendaui. Nam et vetus et
nouum testamentum ab ineunte etate
ad plenum didici. necnon et sanctorum an-
tiquorum patrum orthodoxorum. sacro-
rum dumtaxat sexcentas miriadas expo-
sicionum in lege diuina conscriptas
perlegi. sicut testantur ei de hoc et pene
in heremo omnes patres. et si vno die satia-
tus fuero pane. et minime in ope-
re me exercuero. extollitur sensus meus.
et veluti irracionabilium animalium effi-
citur.

9 Quodam tempore adueniens
beatus euagrius ad sanctum am-
monium. visitacionis spiritualis gracia.
dum multa de scripturis sanctis inter se
conferrent. et letarentur utique spiritualiter
in domino. postmodum dixit euagrius
ad amonium. quasi exprobrando ei quia
aurem sibi inciderat. Non times tu
magister graue peccatum. quia ut non susci-
peres sacerdocium. aurem tibi abscidisti.
Ridens autem amonius dixit ei.
Deprecor te ut pro me exores dominum
ut de aliis peccatis meis indulgen-
ciam merear accipere. nam de hoc am-
misso non valde turbatur animus meus.
Verumptamen magis te oportet timere
et sollicitudinem gerere. qui eruditus
es secundum seculi sapienciam. et tantam
scienciam diuinarum scripturarum. quam dei gracia
tibi contulit. vnde posses multos populos
erudire. elegisti magis in solitudine
degere. Et ego quidem auriculam absci-
di. nam tu ipse linguam abscidisti. que mul-
tos populos docere potuit.

Dicebat sanctus abbas dyoscorus
presbiter. qui in heremo sythie
habitabat. quia non oportet mona-
chum desideria gule ventrisque facere.
Nam in quo differt a secularibus. si
expleat delectaciones suas. Denique
frequenter videmus homines seculares
pro causa egritudinis a deliciis et
delectacionibus se abstinere. ut sanita-
tem corporis adipiscantur. Quanto magis
diligenter studere debet monachus
pro salute et incolumitate anime
sue. ut possit ad illas veras et
eternas paradisi delicias. et ad celes-
tis regni gloriam peruenire.

10 In hoc monte nitrie vir absti-
nentissimus hor nomine fuit. cuius
miracula attestabantur virtutes omnes frat-
ribus monachorum. ego autem non in-
ueni eum viuentem. Etiam et hoc
dicebant narrantes de eo. quia neque
mentitus est aliquando. neque iurauit.
neque maledixit. neque sine necessitate
locutus est. In monte hoc fuit et
beatus pambo. preceptor dyscori. qui
postea episcopus ordinatus est. et amo-
nii et eusebii fratrum dracontii. vi-
ri mirabiles. Hic autem pambo
habebat in sanctitate et virtutibus fa-
mam magnam. et ita erat contemptor

auri et argenti. ut veni deposuit
ro. Denique retulit michi et beata
melania. quia in primis cum advenisset
de roma in alexandriam. et audisset
de eius virtutibus ysidorum referente
quem etiam et perduxit eam in solitudinem
ad visitandum sanctos patres. Dicebat
ergo beata melania. quia obtuli ei ar-
genti erarium trecentarum librarum.
deprecans eum ut de rebus meis acci-
peret ad erogandum pauperibus. Ipse
vero sedebat et texebat de folijs pal-
marum sportellas. benedixit autem me
dicens. Dominus deus retribuat tibi mercede.
et dixit dispensatori suo theo-
doro. Suscipe et dispensa hec in
omni libia et in insulis fratribus. Hec
enim monasteria magis indigent.
Precepit quoque ei nulli in egipto dare.
eo quod habundantiora esse putaret. Ego
autem stabam expectans quasi honorari
aut glorificari super quod obtuleram.
et nichil audiens ab eo. dixi. Ut
scias domine quantum est. quingenta
pondera sunt. Ipse vero nec respi-
ciens me. respondit dicens. Cui obtu-
listi hec filia. pensare opus non
habet. Qui enim pensat montes
et omnem molem terre. multo amplius
novit quantitatem huius argenti. Si
enim michi hec dedisses. bene in-
dicas quantum est. si autem deo obtulisti.
ille qui minuta pauperis vidue non
despexit. nec tuam oblationem tra-
det oblivioni. Ita ergo gubernavit
et dispensavit dominus. ut cum ingres-
sa sum montem. post paucos dies de-

functus est homo dei. non infirmatus. sed
sportellam consuendo defunctus est
sine febribus annorum septuaginta.
Vocavit autem me novissime. cum
transpungeret sportellas et compleret.
et dixit michi. Suscipe istam spor-
tellam de manibus meis. ut memor
sis mei. aliud enim quod tibi relinquam
non habeo. Quem ipsa sepeliuit sin-
done corpus involuens. et ita ipsa
egressa est de heremo. sportellam
autem usque ad mortem pro benedictione sibi
reservavit. Iste beatus pambo in ipsa
hora sui exitus astantibus macha-
rio presbitero et amone viris nota-
bilissimis in consideratione sua. etiam pre-
sentibus et alijs fratribus. hoc dixisse per-
hibetur. Ex quo veni in hunc
montem solitudinis. et edificavi mihi
cellam. et mansi in ea de labore
manuum mearum vixi. et non recor-
dor me gratis panem alicuius man-
ducasse. nec penitet me de verbo
quod locutus sum usque ad hanc horam.
et ita vado quasi nunc incipiens
deum colere.

In hoc monte nitrie
beniamin dicitur esse quidam senex vir.
qui vixit usque ad octoginta annos
abstinentissimus. et studium ferens
circa virtutes animi. Consecutus est
autem a domino gratiam sanitatum. et si
cui manus imponebat. aut oleum
benedictum dabat. omnis infirmitas ab
eo repellebatur. Hic itaque qui tali
gratie dignus habitus est. ante octo men-
ses mortis sue hydropicus factus est.

et in tantum corpus eius intumuit. ut alterum iob putares. Assumens ergo nos beatus macharius qui tunc erat presbiter in monte nitrie. me et theodorum ac machariolum dixit nobis. Venite et videte novum iob in tanto tumore corporis et passione insanabili. immensas gratiarum actiones semper deo reddentem. Abeuntes ergo vidimus eum in tanto tumore corporis ut non possit digitus manibus eius alterum digitum coniungi. Intuentes autem hanc passionem crudelissimam oculos avertebamus. Tunc dixit nobis beatus beniamin. Orate filioli ut non interior homo meus ydropicus fiat. Iste autem nec bene paciens profuit. nec male paciens nocuit. Porro octo ergo menses cella eius ponebatur latior in qua inestimabiliter sedebat. propter reliquas corporis necessitates nec enim iacere poterat. in hac tamen passione positus alios sanabat. Necessario enim enarravimus passionem hanc. ut non contristemur. si quando aliqua gravissima egritudo viris iustis evenerit. Defuncto autem eo limina de ostio tulerunt et postes. ut posset corpus eius efferri. tantus enim erat tumor corporis.

12 Referebat abbas beniamin. quia quodam tempore ego et presbiter de cellia applicuimus ad quendam seniorem habitantem in heremo sythie et obtulimus ei modicum olei. ille autem dixit nobis Ecce illud modicum vasculum quod ante triennium dedistis michi. sic plenum manet usque hodie. Nos autem hec audientes diximus ei. Et quapropter pater vel in tot diebus non gustasti de ipso oleo. Et videns dixit nobis. Ideo nolui percipere de eo. ne michi forte consuetudo fiat et requiram de suavitate olei conditos cibos. et per hanc occasionem singulis conditure compellar descendere ad civitatem. seu ad vicos emere oleum. et reverti ad heremum. iterumque descendere et reverti ad cellulam meam. et per hanc occasionem ut dixi descendendi et ascendendi. incipiat vagari sensus meus. et mens mea. et perdam utilitatem secretioris vite. Dyabolus enim multiformis est et diversa retia texit ut capiat hominum mentes. Igitur nos hec audientes admirati sumus prudenciam et conversacionem sancti senioris.

13 Item referebat nobis abbas beniamin. quia cum pervenisset ad quendam senem. qui tenuit eos ad refectionem. et paravit eis lenticule cibum coctum. misit autem in condituram oleum. quod de semine raphanorum in locis illis fieri solet. Nos autem diximus ei. Pater magis de alio bono oleo mitte. ut possimus comedere. Ille autem hoc audiens. et signo crucis se signans dixit nobis. Et est aliud oleum preter istum. Ego hoc numquam audivi. Erat enim ipse senior ex infancia sua in heremo

nutritus. et semper permansit ibi apud
seniores. et neque in civitates neque in
vicos aliquando egressus est.

14 Apollonius quidam nomine ex ne-
gociatore fuit. renuncians que
seculi actibus et conversus ad servicium christi
habitavit in montibus nitrie. neque
arte discere potuit. neque vacare in
scribendis libris propter senectutem.
Vivens autem in supradicto monte vi-
ginti quinque annis. hoc habuit stu-
dium. ut ex proprijs pecunijs et suis
laboribus omnia cellarium compararet.
de alexandria. et in omni firmitate
ministrabat infirmantibus. et erat
visitans eos a prima luce. usque ad
horam nonam. per singula hostia
ingrediens monasteriola. ne quis
forte iaceret. Portabat autem uva
passa. malagranata. et silia. que
infirmis necessaria sunt. Hic ex-
ercuit conversacionem in senectute
sua. Qui moriens silem sibi de-
reliquit gerulacium. rogans eum hanc
exercere ammistracionem. Cumque enim
multorum monachorum habitancium
in monte. necessaria esset talis
ministracio propter quod heremus esset locus ille.

15 Fuit alius quidam de an-
tiquis monachis nomine na-
thanael. Hunc ego non inveni.
transierat enim de corpore ante ad-
ventum meum. annos quindecim.
Eos autem qui conversati sunt cum eo
inveni. Interrogavi ergo eos vir-
tute viri. Ostenderunt autem michi
cellam eius. in qua habitaverat. sed
tunc nullus habitabat in ea.
propter quod proxima esset cuidam vico coha-
bitantibus sclaribus. Ille enim eam tunc
construxit. quando maiores erant servi
dei. qui dicuntur anachorite. id est qui re-
cedunt in secretiora heremi loca.
Referebat ergo hec de eo. propterea
quod tantam haberet pacienciam virtute in cella
ut non moveretur a proposito suo. In qui-
bus illusus in primis ab eo qui omnes il-
ludere festinat et decipit demone.
tedio quodam oppressus. egressus est
de prima cella. et aliam construxit
sibi prope quendam vicum. Postquam autem
perfecit eam. habitavit in ea. Post
tres vero menses. affuit demon
quadam nocte. tauream tenens sicut car-
nifex. indumentum habens quasi in-
lutis consutum. et faciebat strepitum
de taurea illa. Ad quem autem beatus
nathanael. Quis es tu qui talia
presumis. super hospiciolum meum.
Respondens autem demon dixit ei.
Ego sum qui te de alia cella ex-
puli. et veni ut et de hac te
effugarem. Cognoscens ergo
quod illusus esset revertitur statim in
priorem cellam. Et complens in ea
triginta et septem annos. non trans-
ivit limen ostij cellule. contem-
nens convictum demonem. Qui tan-
ta adinveniens ostendebat ei ut
eum compelleret egredi. quanta refer-
re satis longum est. In quibus hoc obser-
vans septem episcoporum sanctorum virorum

visitacione. sive ex dei provisione
facta. sive ex temptacione maligni.
paulominus fecit eum excedere a pro-
posito suo. Episcopi autem postquam orassent.
egredientes non deduxit eos nec
passu pedis. Cui dixerunt ministri
id est dyaconi. Duplicem rem fecisti
ut non deduceres episcopos. Ipse autem dixit
eis. Ego et dominis episcopis et omnibus seculo
mortuus sum. habeo enim occultum pro-
positum mentis mee. et scit deus cor
meum. quia de causa non deduxi eos.
Expavens autem demon de circumven-
cione hac. subornavit se ante novem
menses mortis eius. et efficitur quasi
infans decem annorum minans asinum
portantem panes in cophyno. Et ap-
propinquans vespera pro fenestra ad eius
cellam. finxit cadere asinum. Et cla-
mans quasi infans. abba inquit natha-
nael miserere mei. et da michi ma-
num. Qui audiens quasi vocem infan-
tis. aperuit ostium. et stans abintus
dicebat ei. Quis es tu. et quid vis
ut faciam tibi. Dixit ei. Illius sum pue-
rulus. et panes fero. propter quod convi-
vium fratris ipsius est. et crastino sab-
bato illucente. necessaria est ista oblacio.
Deprecor ne despicias me. ne for-
te a bestiis et leonibus comedar mul-
te enim sunt in illis locis. Stans
autem beatus nathanael commotus vis-
ceribus conturbatus cogitabat intra se
dicens. Unum autem de mandato ha-
beo cadere. aut de proposito. Postquam hec
autem cogitavit. Melius est mandatum non
transgredi. quam tantorum annorum propo-
situm pro deo in confusione sathane.
Et cum orasset dixit loquens ad se quasi
infanti. Audi infans. Credo in deo
tuo filio. quia si necesse sit tibi adiutorium.
transmittet deus. et neque leena no-
cebit te. neque aliquis. si autem temptacio
confestim revelabit deus. et claudens
ostium introivit. Confusus autem
demon quasi suppatus est in turbine
resolutus est. et quasi onagri exilien-
tes et fugientes. et sonos emit-
tentes. Iste triumphus beati nathana-
el fuit. et hec conversacio et hic finis.

16 De magnis et perpulchris
ostiis ac beatissimis viris.
multa et incredibilia piget me
dicere vel scribere. ne forte mendacii
opinionem feram. Nisi autem perdidit
deus omnes qui loquuntur mendacium. pro-
nunciavit spiritus sanctus. michi ergo non
mencienti famulo dei fidelissimo non
discredas. Duo namque macharii erant.
unus quidem egipcius genere. alius vero civi-
tana vendens. Primum igitur referam
de egipcio. qui vixit annos nonaginta.
Itaque in solitudine fecit annos sexa-
ginta. triginta annorum ingrediens iu-
venis. et tanta conservatus est discre-
cione. ut dicerent eum neapotepon-
ta. id est iuvenem senem. propter quod cele-
rius profecit. Quadraginta enim an-
norum factus. contra spiritus demonum ac-
cepit graciam sanitatum et visionis
divinis dignus fuit. Huic commora-
bantur duo discipuli in solitudine inte-
riori. que vocatur Scythi. Ex quibus unus

qde cat minister eius iuxta eu. propter
venientes curari ab infirmitatibus
et languoribus suis. Alius aut seces
sit separatim in cellula. Ipse aut ali
quanto transacto. providens spiritu inspec
to oculo cordis. dicit illi qui ministra
bat ei. vocabulo iohannes qui postmodum
factus est presbiter in loco ipsius macha
rii. Audi me frater iohannes et acquie
sce monitis meis. temptat enim te
spiritus cupiditatis. ita enim vidi et
scio. quia si mihi acquiescas. confirma
beris in loco hoc. et flagellum non
appropinquabit tabernaculo tuo. Si aut
mihi inobediens fueris. exemplum
lepre super te veniet. ex cuius pas
sione languescens. Fuit ergo eum
non obedire. et post dormitionem sancti
macharii post quindecim annos ita est
lefantiosus factus est. fraudans quod
erat pauperum. ut non inveniret in
corpore eius liber locus. in quo quis
digitum figeret. et hec est prophetia sancti
macharii. De esca aut eius et po
tu superfluum est enarrare. quoniam nec
apud negligentiores inveniuntur ali
quos habundantius cibos percipere. aut
ex quasi sicius. In locis etenim illis tan
pro indigentia eorum quam inmine inve
niuntur. quam etiam et propter emulationem
habitantium ibidem multorum mona
chorum. De altius aut studio diceba
t. sine intermissione excedere mente
et magis ampliori tempore deo adhe
rere. sensus eius. quam in istius mun
di habitatione. Huius enim ferunt
miracula. que deus fecit per eum. Na

multos vexatos a demonibus. et diver
sas egritudines sustinentes curavit
dominus per ibus eius.
Vir enim quidam egiptiacus concu
17 piscivit mulierem maritatam. ingenuam
et non valens eam capere. locutus est
malefico dicens. Facito eam ut amet
me. et ita age. ut proiciat eam vir
eius. Accipiens ergo maleficus
sufficient[er] depositus est maleficio. et
fecit eam equam videri. Videns aut
vir eius veniens desoris. mira
batur quod in lecto eius equa iaceret.
et cepit plangere. et eiulare.
Nam loquebatur animali [illegible] et insu
non dabat. Itaque abiens depicatus
est presbiteros possessionis. et ad
ducens ostendit eis. Qui non in
venerunt causam. usque ad tres dies.
Neque fenum accipiebat quo equa.
neque panem sicut homo. utroque enim pri
vabatur cibo. Ad ultimum ut glori
ficaretur deus. et appareret virtus
sancti macharii. ascendit in cor vi
ri ut duceret eam in solitudinem.
et induxit eam quasi equam. et sic in
duxit in solitudinem. Cum ergo
appropinquaret. stabant fratres iuxta
cellam sancti macharii. litigantes
cum viro et dicentes. Quid ad
duxisti huc equam istam. Dicit
eis. Ut misericordiam consequatur. Dicunt
ei. Quid enim habet. Qui respondit.
Uxor mea erat. et in equam con
versa est. Et hodie habet triu

diem nō gustans q̃q̃. Qui retu
lerūt s̃cō machario intus oranti.
q̃ꝑ eā reuelauerat eni ei deus.
Rn̄dit ergo fr̄ibȝ. et dicit eis. Eq̃
vos estis. q̃ equorꝫ habetis oclos.
Illa aūt mlier nō est trāsfigurata.
ꝫ solū in oculis eorꝫ q̃ seducit
videt᷑ equa. Et bndicens oleū.
a vḗtice ꝑunxit eā nudā. et supora
uit. et stati fecit eā mliebrē videri ab
oībȝ. Dans aūt ei cibū. fecit eā ma
ducare. et dimisit cū ꝓprio viro g̃
[deo] tias. referente et ꝑcepit eis dicēs.
Nūq̃ꝫ cesses a cōione. Hec at tibi
euenerūt. qꝛ ꝑ quīqꝫ septianas nō
appropinquasti diuinis.

Alia qꝫ puella ad eū dedu
ta ē. cuius obscena corporis
ita ex oī ꝑte computruerāt. ut co
superius carnibȝ interiora et secre
tiora nudarent᷑. ut vrmiū mīrde
ebulliret īmēsa mltitudo. ita ut
ne accedet quidē quisq̃ꝫ ad eā feto
ris horrore. Hec cū allata a
parentibȝ. et ꝓiecta fuisset ante
fores eius miserāte ꝯrgis cruciatus.
equo aīmo esto inq̃t filia. hec ad
salutē t̃ dn̄s. nō ad interitū dedit.
Unde gaudendū ē magis. ut sa
nitas tua nullū t̃ ꝑiculū infe
rat. Et cū stetisset in orōibȝ ꝑ
septē cōtinuos dies. et oleū be
nedictū in noīe [dn̄i] pūnget mēbra
eius. ita sanā eā reddidit. ut re
pāta natē q̃litas. et ꝑfecta ī ea
sp̄es mliebris appareret. cetēꝫ ei
de cetō int hoīes cōuersatio. absq̃ꝫ

pristine infirmitatis obstaculo.

Aliud iterꝫ refert᷑ de gestū
eōtinentie longo tp̄e. Sub
terra fecit trāsitū a cella sua usqꝫ
ad dimidiū stadiū. et speluncā co
stituit ad ultimū. et si qn̄ ꝑles
ei molestabat᷑ occulte de cella sua
egrediens. ibat in speluncā. et ne
mo eū īueniebat. Referebat ergo
nobis quidā de strēuis eius disci
pulis. qꝛ eūdo ad speluncā. vigin
ti q̃tuor faciebat orōes diuinas. et
reuertendo viginti q̃tuor. De hoc
egressa ē opinio. qꝛ mortuū sus
citauerit. et suaserit hēticū con
uicti nō credente resurrectione
corporum fieri. et famā optinebat
in solitudine. Aiebat eni aliqn̄
venisse ad eū hēticū quēdā ihe
racitā. qui gen⁹ hereseos īuenit᷑
apud egiptū. Hic cū ꝑ multā
loq̄ndi arte plurimos frm̄ q̃ ha
bitabat in heremo conturbaret et ‖ [ausibe]
corā ip̄o fidā sue asserē ꝑīta‖
te. Cū cū seniorꝫ resisteret. et
contdiceret. ille ūba simplicia
argumentis callidis eludebat.
Ergo cū scūs videret fidē firm
piclitari. q̃d opus ē inq̃t nos v̄
bis contendere. ad subūsionem
audientiū. exeamus ad sepul
chra frm̄ q̃ nos precesserūt in
dn̄o. et cui mīm concesserit dn̄s
resuscitare mortuū de sepul
chro. sciat oēs qꝛ illius fides pro
bat᷑ a deo. Hermo hic placuit
oībȝ q̃ aderat fr̄ibȝ. et ꝓcesse

Macharius ad probationem fidei et confusionem heretici suscitat mortuum

rit ad sepulchra. Hortatur macharius hereticum ut evocaret mortuum in nomine domini. At ille. Tu inquit qui proposuisti prior evoca. Et macharius prosternens se in oratione ad dominum sufficienter oravit. elevatis sursum oculis suis. Tu inquit domine quis ex nobis duobus rectam fidem teneat ostende elevato hoc mortuo. Hec cum dixisset. fratris cuiusdam nomine qui nuper fuerat defunctus evocavit. Cum ille tum de tumulo respondisset. accedentes fratres columnis que supposita erant auferunt. et educunt eum de sepulchro. resolutis fasciolis quibus constrictus erat. exhibuerunt viventem. Hereticus vero ubi hec vidit obstupefactus in fugam convertit. Huic oblatus est aliquando demone patiens iuvenis a propria matre tota confessa. duobus funibus colligatus. et hanc habebat immissionem demonis. Postquam manducasset tria modiorum panes. et bibisset lagenam de aqua. eructuans in aerem. solvebat escas. ita enim consumebat quod devorasset vel bibisset quasi ab igne. Est enim turma que dicitur ignita. Diverse quippe sunt demonum. sicut et hominum. non substantie sed voluntates. Hic ergo iuvenis non sufficiente sibi esca propriam bibebat urinam. Plangente ergo matre. et deprecante sanctum macharium. accipiens eum inprecatus est ei et sup-

20

plicans deum. post unam et secundam diem attenuavit passionem. Dixit ergo matri eius. Quantum vis ut comedat. Que respondit. decem pondo panis. Corripuit ergo eam quod multum dixit. Superorans vero ei usque septem dies. statuit ei in tria pondo. ut posset operari. atque ita curatum eum reddidit matri. Multa etiam et alia ferebantur de eo. que nimis plura sunt ad scribendum. Sed ex hiis paucis etiam cetera eius opera noscuntur. Hunc ego non vidi. anno quippe ingressionis mee in solitudinem quievit.

Quodam tempore cum ad beatum macharium quidam venisset desiderans in proposito monachorum vivere christo. et deprecaret sanctum senem ut instrueret eum ac doceret. ut ex fonte doctrine salutaris que in eo per sancti spiritus gratiam habitabat confirmaret. et qualiter posset iuvante domino insidias atque impugnationes maligni evadere premoneret. respondens beatus macharius ait. Dilecte si ex toto corde desideras renunciare seculo huic fili. et adherere domino salvatori. sicut dicit propheta in psalmo. Adhesit anima mea post te. me autem suscepit dextera tua. Parata est enim dextera domini confugientes ad se suscipere. oportet te renunciare huic mundo et omnes actus eius abicere. sicut dicit apostolus scribens ad colocenses. Mortui enim estis huic mundo. et vita vestra

absondita est cu xpo in deo. Cum
em xps apparuerit uita vra. tuc et
vos apparebitis cu ipso in gla. Het
audiens iunior dixit. Crede michi
bisme pat. qr et mete mea alie
nam ab hoc mudo. ab oibq q̄ i eo
sut. ut ia taq mortuq degam i huiu
tpis uita. Cognoui em qm tpa
lia et trasitoria atqz corruptibi
lia sut oia q in hoc mudo videntur
ee bona. Tuc dixit ei senior Au
di fili mi. et uade ad sepulchra
mortuoz. et qz plimis iniurijs ac
maledictis etia lapidibq eos detes
tare. ut puocata irritent adusq
te. His auditis iunior stati per
rexit ad monumeta mortuoz
Cuqz scdm bti senioris pceptu
multis eos ut putabat iniurijs afferis
set. reuersus ad scm macharium dixit
ei qd fecerit. Interrogauitqz eu senior
si nichil ei rndissent illi mortui.
et rndens dixit. Nichil penitus
dicebant dne. Iterz at pcepit ei
dicens. Perge crastino die. et multis
pconijs collauda et glorifica eos.
Abijtqz iterz frater ad sepulchra
mortuoz. et cepit laudare. ho
norificisqz sermoibq glorificare
eos dicens. Vos magni estis et
sci. et siles aplicis viris. et iusti
tia magna i vobis e. Et alias
qz plimas laudes cu ad eos dixi
sset. reuersus ad cella. dixit se
niori. Ecce scdm pceptu tuu
dne pat laudaui et glorificaui

illos mortuos. et nichil penitq michi
dixerunt. Tuc dixit ei scus macha
rius. Considera fili. qm sicut in
iurijs et contumelijs exacerbasti
illos mortuos. et nichil e locuti
sut ita ergo et tu si vis saluus
ee. et in scto pposito placere salua
tori nro. imitare qm saluatorem dnm
nrm. sicut dicit ihoes apls et ewa
gelista. Qui dicit se in xpo ma
nere debet qadmodu ille abu
lauit. et ipe abulare. Et in ewa
gelio legimq. qm multas iniurias
iudei instigante dyabolo. i dnm
nrm saluatore dixerunt. samari
tanu eu et demoniu habente.
et in beelzebub pncipe demo
nioz eicientem demonia. nam et
seductore ausi sut eu dicere. et hec
oia paciens dns celi et terre crea
tor sustinuit. ut nobis sue pa
ciencie lenitatis et humilitatis
pberet exemplu. Nam si voluis
set potencia sue maiestatis
ostendere et iniurias vindicare.
totu subito mudu in cahos re
duceret. et nec genq hom. nec
ipe saltem appareret mudus. sz in
momento oia interiret. Veruz
tn noluit hoc facere venerabi
lis xpi dni pietas bonitatis.
q no ad puniendu. sz ad salua
du venerat mudu. ideo em pa
ciens oia sustinuit. ut nobis
exempla paciencie et humilitatis
ostenderet. Unde et sequetibq se

N

[Exhortatio ad patientiam]

discipulis aiebat. Discite a me quia mi-
tis sum. et humilis corde. et invenietis
requiem animabus vestris. Sed et omnes a seculo
sancti tam prophete quam apostoli obprobriis et in-
iuriis. ac diversis tormentis afflicti
semper immobilem virtutem pacientie et humili-
tatis tenuerunt. ac nequaquam humanis
laudibus sunt decepti. Respuentes
namque inanis glorie presentis vite vanos
rumores. illam solam celestem gloriam
conspiciunt quam Christo placere deside-
rant. que ex deo est. et permanet in et-
ernum. Cuius claritatis splendorem
nulla humana lingua potest exponere.
Hec igitur exempla pacientie et hu-
militatis considerans filiole. si quan-
do irrogate fuerint tibi iniurie. fortissime
pacientie et humilitatis virtutem custo-
di. primitus prophetam qui dixit. Ego
autem tamquam surdus non audiebam. et
sicut mutus non aperiens os suum.
et factus sum sicut homo non audiens. et
non habens in ore suo redargutio-
nes. Quod etiam ad commonendum sen-
sum meum cotidie in synaxi psal-
litur. Caue etiam ne vana gloria
laudibusque hominum delecteris. ne per-
das omnia que laborando in bonis operi-
bus acquisieris. Fructusque ieiuniorum et
abstinentie tue. vigiliarum et oratio-
num mercedem in eterna vita non con-
sequeris a domino. quia ipse dixit in evan-
gelio de eis qui laudes hominum querunt.
Amen dico vobis. quia receperunt
mercedem suam. Et alia multa sunt
que de cavenda vana gloria sancte scrip-
ture ammonere non cessant. Caue
ergo o fili. et neque ad irroga-
tas iniurias exardescat ad iracundiam
animus tuus. Et si irritatum fuerit cor
tuum. ipse tamen discrete in timore domini
refrena ab iracundia animum tuum. ut
possis humilitatis virtutem ac pacientie
custodire. et tunc veraciter ostendis
quod promisisti dicens. quia tamquam mor-
tuus degas in hoc mundo. si nichil
turbulentum videas eis qui tibi iniurias
irrogant. sicut nec illi de monu-
mentis mortui. in quos multas
iniurias et convicia dixisti. et ni-
chil tibi penitus viderunt. Ideoque
oportet ut fortiter custodiamus
virtutem humilitatis ac pacientie. quatenus
possimus ad celestia premia. et
ad eterne vite gloriam pervenire. si-
cut dicit in apocalipsi dominus. Te-
ne quod habes. ne alius accipiat coronam tuam.

21

N [non amittere per vanam gloriam bona opera]

[Tria cogitanda ad expellendam ... sententia a B. Machario dicta]

Sanctus abbas macharius commo-
nebat sepe discipulos suos. et
docebat eos dicens. Memento te
semper quia ante conspectum domini omnipoten-
tis consistimus. qui perspicit omnium ho-
minum cogitationes. et singulorum
corda scrutatur. Quod etiam et sancte
scripture testantur. ut apostolus docet
et dicit. Vivus est enim sermo dei et
efficax. et acutior omni gladio an-
cipiti. et pertingens usque ad divisionem
anime et spiritus. compagum quoque et medul-
larum. ac discretor cogitationum
et intentionum cordis. et non est
ulla creatura invisibilis in conspec-
tu eius. Omnia autem nuda et aperta
sunt oculis eius. Ideoque fratres si

nobis pulsauerit delectacio carna-
lis et concupiscencia fornicacionis.
festinemus repellere et abicere de corde
nostro sordidissimam et pessimam cogi-
tacionem. inuocantes intentissime adiuto-
rium domini nostri ihesu christi in oracionibus
ac ieiuniis. ut uirtute potencie sue
eripiat nos et protegat. et conterat
sathanan sub pedibus nostris. Oportet
ergo ut eciam nosmetipsos corripia-
mus. dicamusque ad animam nostram. quoniam
delectacio que de corporis. que te male ob-
lectat. ad modicum temporis est. Na-
tormenta et cruciatus anime et corporis
in igne eterne gehenne. in eternas
permanet penas. Illud autem ammo-
nentes animam nostram dicamus. Di
erubescis homines. siles tui peccatores.
ne videat te peccantem. quare non
magis reuereri ac timere debes
maiestatem dei omnipotentis. qui omnium
secreta cordium considerat. sicut et
apostolus ait. Omnia nuda et aperta sunt
oculis eius. Talibus ergo cogita-
cionibus si increpamus nosmet-
ipsos. cotidie timor domini uenit in
corde nostro. et in amore castita-
tis confirmatur anima nostra. eciam et
ad omnia precepta domini facienda in-
citamur. adiuuante nos gratia domini
nostri ihesu christi. qui seruientibus sibi
in sanctitate et iusticia promisit ce-
lestia et eterna. in illa gloria fu-
tura scilicet. coronare cum angelis
sanctis. perpetui luminis splendore sp
22 Dicebant sancti patres gaudente-
tes de sancto abbate iohanne
qui cognominabatur colobus. quia

cum de messis opere ueniret ualde fatiga-
tus. representabat se sanctis senioribus.
fratribusque cum eis oracione. statim pergebat ad
cellulam suam. et per multa tempora in si-
lencio. vacabat oracionibus et leccionibus.
ac meditacioni scripturarum sanctarum. et opera
manuum cotidie exercens. nullum
ad se permittebat venire. Dicebat
enim. quoniam per occasionem in messis o-
pere dispergitur. et per vagacionem
patitur mentis intencio. et ideo diu-
sis cogitacionibus obligatur. Addebat
autem sibi magis abstinenciam dicens.
quia propter laborem messis in diebus
illis cotidie panem in saturitate
edebam. nunc autem quoniam in cella mea
quiesco. oportet me abstinenciam
et vigilias addere. ut compensetur et
reparetur quod in illis diebus intermissum est.
23 Quidam ex fratribus interroga-
uerunt hunc ipsum beatum io-
hannem de causa abstinencie. et res-
pondit eis dicens. quia daniel propheta
dixit. Panem in concupiscencia
non comedi. Dicebat eciam mone-
do fratres. Considerate dilectissimi
quoniam nihil forcius est in bestiis leo-
ne. et tamen per ventrem suum cadit
in laqueum et illa feralis et mag-
na fortitudo eius humiliatur. Tali
enim exemplo ipse beatus iohannes in-
struebat fratres dicens. Si voluit
imperator aliquam aduersariorum
obtinere ciuitatem. prius escam eorum
et aquam mediat. et ita fame
ac penurie necessitate coartati hu-
miliantur et imperio eius subiciuntur.

Debilitat quoque passiones et vicia
corporis nostri si fame ieiuniorum ac
labore maceretur vigiliarum. tunc
etiam adversariorum nostrorum videlicet
demonum virtus humiliatur. quam per
corporis nostri fortitudinem contra nos
improbe solent exercere.

24 Alium quoque autem Macharium con-
templativum scio alexandrinum
presbiterum. in loco qui dicitur cellia.
in quibus cellis habitavi ego annis
novem. In quibus et tribus annis postquam
me suscepit. Et quedam vidi apud
eum. quedam audivi. quedam et ab aliis
didici. Erat autem observacio hec.
quod si quid audivit alicubi modis
omnibus hoc apprehendere festinabat.
Audiens ergo a quodam quod tabe-
nensiote monachi per omnem quadra-
gesimam absque igne cibum sumunt.
statuit septem annis quod per ignem
transit non manducare. nisi o-
lera cruda. et si quid inveniebat
legumen infusum nichil aliud
gustavit. Complens autem hoc p-
methylo dixit hymnos vsum. Au-
divit iterum de alio quodam quod libram
panis comederet. frangens sibi
buccellatum et condens in lagena.
misit decrevitque tantum comedere
quantum posset manus afferre per
os lagene. Et sicut referebat
ipse. quod gaudens quidem apprehende-
bam amplius de fragmentis pa-
nis. sed non permittebar eximere
pro eo quod angustius esset foramen
lagene. Usque enim ad tres annos
hanc habuit abstinenciam. quatuor
aut quinque uncias comedens tantum-
de et aquam bibens. Nam sexta-
rium olei unum per totum annum expen-
debat. Iterum alia eius observacio talis
fuit. Decrevit superare sompnum.
et sicut referebat. non intravit sub
tectum usque ad viginti dies. ut
vinceret sompnum. et a nimio quidem
estu urebatur per diem. nocte autem con-
stringebatur frigore. et ut dice-
bat nisi velocius ingressus sub
tectum fuissem. et sompnum recepis-
sem. ita michi exsiccatum fuerat
cerebrum. ut pene excessum pa-
terer mentis. Quanto ergo me
iat vici. tanto ad nature necessarium
requirentis sompnum cessi.

25 Iste aliquando temptatus est passione
fornicacionis. et condempnavit semet
ipsum in palude sythiense que
est in solitudine. sedens nudum men-
sibus sex. ubi sunt culices sicut
nebule. qui etiam agrestium porcorum
perforant pellem. Ita ergo perforatus
est totus. et struinas fecit. ut
putaret aliquis quod elephantiosus
esset factus. Veniens ergo post sex
menses in cellam suam. de voce cog-
nitus est quod ipse erat Macharius.
Desideravit aliquando ipse mortuorum
sepulturam iamne et mambre in-
gredi. sicut nobis retulit ipse
aut ortus sepulture factus est a
magis qui potentes erant quondam
apud pharaone. De quadris igitur
lapidibus construxerunt opus
et sibi metipsis sepulchrum fore

runt. et multum auri recondentes. etiam
plantaverunt arbores. Humectus
est enim locus in quo et puteum fode-
runt. Quia ergo viam ignorabat.
arbitrium quoddam sequebatur stellarum.
sicut in maris pelago navigantes
observare solent. In solitudine iter in-
grediebatur. accipiens ligaturam ca-
lamorum. et per unumquodque miliarium
indicium unum figebat. ut semitam
veniret unde venerat. Perambulans
igitur diebus novem pervenit ad locum.
Demon autem qui semper dimicatoribus
Christi resistere solet. colligens omnes
calamos quos pro indicio sibi po-
suerat. dum ipse requiesceret a miliario
circiter illius sepulchri. ad caput ipsius
posuit. Surgens igitur repperit cala-
mos. Et hoc forsitan est deo permittente
ad eius probationem. ut non in cala-
mos speraret. sed in columpna nubis
que precedebat filios israhel quadra-
ginta annis in solitudine. Dicebat
autem quia castra demonum obviam fu-
issent ei. egredientium de illo orto.
clamantium magis quasi corvi contra
faciem meam. et dicentium. Quid
vis machari. quid vis monache.
Quid venisti in locum nostrum. Non
potes manere hic. Dixi ergo eis.
ego. quia oportet me ingredi et
videre. Ingrediente autem eo in
ortum occurrit ei sathanas cum
gladio evaginato. comminans ei.
Contra quem sanctus macharius hoc
dedit responsum. Tu venis ad me
cum gladio. et ego occurro tibi in
nomine domini sabaoth. exercituum dei

israhel. Ingrediens ergo invenit situ-
lam ereã dependentem. et cathenam fer-
ream super puteum. iam de multis temporibus
resolutam. et fructus malorum gra-
natorum nichil intus habentium. propter
quod aruisset a nimio solis ardore.
abhominationes etiam quam plurimas aure-
as ydolorum. Ita ergo revertens venit
per dies viginti. Deficiente autem
ei aqua quam portabat. et pane.
in multam angustiam devenit. Et cum
iam deficeret. apparuit ei puella
stans. sicut referebat. mundissimo
lintheo amicta. et habens ydriam
aque stillantem. quam dicebat lon-
ge esse a se. quasi stadium unum. Et
usque dies tres ambulans. et videns
eam cum ydria stantem. appropinquare
non valebat. sicut sompnians. spe
autem ~~non~~ videndi eam expectando con-
fortabatur. Postea apparuit ei
multitudo bubalarum. ex quibus una
que habebat vitulum stetit. Sunt enim
multe in illis locis. et sicut dice-
bat. decurrebat ei de uberibus lac.
et facta est vox desuper dicens. Ma-
chari accede ad bubalam et suge.
Supposuit ergo se ei. et lactatus
resumpsit vires. Duxitque bubala
illa usque ad cellam eius. lactans
eum. et vitulum suum non suscipiens.
Regressus ergo ad fratres. cum in-
dicasset oportunitatem loci. mul-
torum inflamati sunt animi. ut per-
gerent illuc cum eo. Sed ubi sci-
pres senserunt animos iuvenum
concitatos ad pergendum. repres-

serūt eos salubri cōsilio. dicentes.
Locus iste si uē ut dicit a iamne et
mābre cōstitutꝰ ē. nō aliud de eo
credendū ē. nisi ꝙ dyaboli ope ad
deceptionē nrām forsitan ꝑparatꝰ
sit. Si em̄ deliciosus est et habū-
dans. quia requie ꝑpa bimꝰ ī futō
sclo. si delicys fruim̄. Hec atꝗ
alia dicentes. iuueni animos re-
presserūt. Licet em̄ diuisoꝝ po-
moꝝ amenꝰ eet locus et habun-
dans oībꝰ necessarys. s; nō posse
dicebat adduci illuc ples frēs.
ne forte venientes ꝑ heremū. a demo-
nibꝰ deciperent. Multos em̄ aiebat
ee demōes. quoꝝ fremitꝰ et calli-
ditates ferre multitudo frm̄ īsue-
ta nō posset. Quodā tpe idem
scūs macharius puteū fodiebat
et in pximo frutecto silue ab
aspide ꝑcussus ē. Qui morti-
ferū aīal a faucibꝰ apphendens
et manibꝰ utrisq; scindens dixit
ei. Non mittente deo. quare
usurpasti venire. Habebat aūt diui-
sas cellulas. unā ī mōte nitrie.
aliā in solitudīe interiore sithi.
et aliā in loco q̄ dicit cellia. et
qdā absq; fenestris sūt. in qbꝰ
dicebat sedē in qdragesima. Alia
aūt ita angusta erat. in q̄ iacens
extendē pedes nō poterat. alia
aūt latior erat. in q̄ suscipie-
bat venientes ad se. Hic uo
donante gra xpī. tāta multitu-
dinē vexanciu a demoibꝰ cu-
rauit. ut gestis mirauerit. et glo-
rificaret virtute saluatoris nr̄i
ihesu xpī. q̄ ꝑ eū opabatur
magnifica. Cū aūt nos ibidē eem.
oblatꝰ ē ei uirgo qdā de tessalonica
ueniens. q̄ multos ānos in palisi la-
borabat. Hanc itaq; usq; ad vigin-
ti dies oleo sco pungens. et oroibꝰ p-
ea insistens. sanā remisit ad ppa
ciuitate. Que post pueit ad do-
mū suā. multa oblatione direxit
ꝑ diuisa monasteria sca. Hic
itaq; scūs macharius audiēs q̄
magna cōuersatione. et regulam
disciplīne tabenensiote monachi
haberet. mutato habitu. accipi-
ens indumenta rustica. ꝑ dies
qndecī ascendit in thebaida per
solitudinē. Et ingressus monas-
teriū tabenensiotaꝝ. qrebat ab
bate ut eius ꝑturaret aspectibꝰ
uiru scm̄ pachomiū noīe. pba-
tissimū famulū xpī. grām pphe-
tie habente. cui occultatꝰ ē nutu
dei aduentꝰ machary. Repsen-
tatus ergo. dixit ei. Deprecor te
dnē pat suscipe me ī monaste-
riū. ut efficiar monachꝰ. Dicit
ei pachomius. Jam senectute
puectus. abstinentiā nō valēs
adimple. Frēs em̄ cōtinentissi sūt.
et nō ferens eoꝝ laborē. et scan-
dalū passus. regrediens detra-
hendo eis. Et nō suscepit eū
nec pma nec scda die. usq; ad
dies septē. Cū ergo ꝑseuera-
ret eā ieiunꝰ ꝑmanens. post
hec dicit ei. Suscipe me abba.
et si nō ieiunauero. sicut aly
frēs. opatꝰq; nō fuero sicut et
illi. tūc iube me iactari foras.
Hec audiens abbas. iussit fribꝰ

ut susciperet eum. Est autem congre-
gacio per singula monasteria mil-
le quadringenti viri. Multorum enim
monasteriorum beatus pachomius
pater erat. et multa milia monachorum
congregacio erat. etiam et usque nunc
sunt. xpisti gracia largiente. Ingres-
sus est ergo in monasterium. Trans-
acto autem pauco tempore. supervenit qua-
dragesima. et vidit singulos quosque
addentes ieiuniis et abstinentie.
Quidam vero eorum post duos dies
reficiebant. alii autem post quinque dies
capiebant cibum. alii vero per totam noc-
tem vigiliis et orationibus insistebant.
per diem autem opera manuum exercebant.
hic vero sanctus macharius stabat in
angulo tam diebus quam noctibus. non
discedens quoque. usque quo dies quadra-
ginta complerent. et adveniret pascha.
Neque tunc panem gustavit. neque
aliud quodquam pulmentum. nisi folia
tantum de caulibus. et semel in septi-
mana die dominica hoc sumebat.
Nec discedebat de angulo illo ubi
elegerat stare. nisi tantum corporalis
necessitatis causa. et statim festinanter
revertebatur. et claudebat ostium super
se. et nichil penitus loquebatur. Sed in
silencio tantum labia eius move-
bantur. et non cessabat continue
et sine cessacione in corde suo
eloquia domini. divineque scripture
commemoracione meditari. et opera
manuum incessanter exercere. multo
amplius quam alii fratres. Hec autem
fratres videntes pene omnes scan-
dalisati sunt. murmurantesque dix-
erunt preposito monasterii sui.

Unde nobis hunc adduxisti. tanquam sine
carne degentem. ad condempnacionem
nostram. Pelle eum. cognosce quia fratres
valde scandalisantur in eo. Hec au-
diens prepositus monasterii. ammira-
tus est districtam conversacionem eius. ora-
vit dominum dicens. Manifesta michi
peccatori servo tuo domine quid agere debeam.
Et revelatum est ei quod ipse esset ma-
charius. Eduxit autem eum foras
in oratorium. ubi altare positum
erat. et amplectens eum osculatus
est eum. et dixit ei. Veni huc beatus es
beate machari. et latuisti nos.
Olim enim ex multo tempore desidera-
bamus videre sanctitatem tuam. et gracias
agimus domino nostro ihesu xpisto. qui
in spiritualibus bonis maximeque
in virtute abstinentie erudisti nos.
et pusillos nostros non alta sapere
in conversacione sua. Revertere ergo
ad locum tuum. non enim parum edi-
ficasti nos beatissime pater. et
ora indesinenter pro nobis.

20 Quodam tempore visitacionis
atque edificacionis gracia
perrexi ego ad eum. et inveni ante
ostium eius atrii iacentem quendam
presbiterum. toto corpore ulceribus
plenum. capitis autem eius etiam
ipsa ossa putrescebant. Qui ideo
advenerat. ut orationibus eius sa-
nitatem reciperet. Sed sanctus macha-
rius non suscipiebat eum. Ego
autem prostravi me ante pedes eius
in terra. et deprecabar ut susciperet
eum. Respondensque beatus vir dixit
michi. Indignus est ut sanitatem

[illegible] ceciderat [illegible]
ob peccata et ob hoc [illegible]
[illegible] respondit
[illegible] petebat ab ipso sanari.

recipiat. sed magis increpa eum et suade
ei ut non audeat accedere ad sacrosanctum al-
tare domini et offerre sacrificium deo. quia fornicando offert. Inter hoc castigatur. Suade
ergo ei ut resipiscat et condignam agat
penitentiam. ut veniam a domino mereatur accipere.
Itaque ego egressus ad illum infirmum
dixi ei omnia. Et ille terribiliter conturba-
tus intremuit. iuravitque quia usque in
exitum vite sue non usurparet ad al-
tare domini accedere. Post hec precepit
ut ingrederetur. suscepitque eum et dixit ei.
Credis quia est deus quem nichil latet.
Respondit dicens. Etiam domine. Dixit ei.
Numquid potuisti illudere aut latere deum.
Respondit. Non. Ait ei. Si ergo cog-
noscis tanti criminis peccatum tuum. et dei
castigationem intelligis. propter quam causam
tanti mali plaga in corpore tuo est.
deinceps percussus es. cessa a malis
tuis. et corrige te de cetero et confitere
semper cum lacrimis penitentie et intimo cordis
dolore in conspectu domini peccatum tuum.
ut in die iudicii possis aliquam mise-
ricordiam ac pietatem [domini] invenire. Dni
Dedit ergo sacramentum se numquam peccare.
neque ad sacrosanctum altare accedere.
nec oblacionem consecrare. sed sicut
layci sorte habere. Itaque post hoc
imposuit ei manum. et oravit ad
dominum pro eo. et in paucis diebus sa-
nus factus est. capillique capitis eius
creverunt. et abiit sanus.

27 In ipsis autem diebus in conspectu meo
oblatus est ei iuvenis qui vexabatur
ab inmundo spiritu. et imposuit manum
super caput eius et aliam super pectus
eius. et tam diu super eum oravit donec
quasi in aere suspendit eum ille in-
mundus spiritus. Inflatus ergo totus
intumuit puer sicut uter. ita ut ex
omnibus membris aquam funderet. Et subito
exclamans attenuatus est puer. et red-
ditus mensure sue. Tradidit ergo
eum patri eius sanum. ungens eum oleo
sancto. precepitque ei ut per quadraginta dies
neque carne ederet. neque vinum su-
meret. et ita sanus redditus est.

28 Referebat autem nobis idem
sanctus vir macharius ammo-
nens. ut caveamus inquit multifor-
mes demonum insidias. quia quodam tempore
nimis ei moleste fuerunt cogita-
tiones vane glorie. scilicet ut quocumque
modo eiceret eum de cella eius et de
secreta heremi consuetudine. suggeren-
tes ei. ut edificationis gratia ad reme-
dium et sanitates infirmorum. Romam
pergeret. pro salute animarum multarum. In-
erat enim ei gratia domini contra inmun-
dos spiritus. Et cum diucius insisterent
ei et nec oranti ei cessarent. iac-
tavit se prostratus in terram et por-
rexit pedes suos a foris limen
ostii cellule sue. clamans et dicens.
Trahite demones trahite. ego enim
pedibus meis non vado. sed si potestis
me hinc abducite. Ego quippe testor
deum. quia hic iaceo usque ad vesperam.
Diu enim ibi iacuit usque ad vespe-
ram. et postmodum surrexit ad con-
suetum opus dei. Referebat autem no-
bis de quodam fratre marco monacho
nimis abstinentissimo. Deus enim
macharius erat presbiter. dicebat autem
quia notavi michi tempora quibus tradit sa-
crosancta corpora. Ego numquam dedi commu-
nionem marcho monacho. sed angelus ei
tabat de altari. Dolum autem cubiti
li manum videbam dantis mar-

q[uo]d h[ic] ... continuerunt in cella sua

nus enim iuuenis erat. et nouum veteris
testamenti sacre scripture memoriter
obseruauerat. mansuetus ultra modum
cunctis super omnes. Cum autem iam esset in ul
tima senectute sanctus macharius
perrexi ad eum. et iuxta ostium cellu
le eius clausi. Stans autem ad ostium
auscultabam quid diceret. vel cum quo loque
retur. Audiebam enim eum loquentem. Pu
tabam autem quod aliquis cum ipso esset cum quo
loqueretur. Ipse enim tum centesimum age
bat annum. sed et iam dentes amise
rat. Igitur cum esset solus sibi ipsi liti
gabat. et quasi corpori suo dicebat.
Quid vis o tu male qui seruisti.
Ecce iam et oleum accepisti et vinum.
de cetero quid vis iam decrepite senium.
Demetipsum increpabat etiam ut et
dyabolus confunderet. Referebat
nobis vir summe sanctitatis pafnucius
discipulus eius. quoniam quadam die leena
accipiens catulum suum cecum. obtulit
sancto machario et capite pulsans
atrii eius ostium. aperuit et ingres
sa sedente sancto viro. proiecit catulum
ad pedes eius. Ipse autem accipiens
eum. conspuit in oculos eius et ora
uit. statimque aperti sunt oculi eius et
aspexit. Et lactauit eum leena.
leuauitque eum et abiit. Altera die
pellem ouinam attulit ei leena. Sanctus
uero macharius pellem videns. dixit
leene. Unde est hoc. nisi quia comme
disti eam oue. forsitan et pauperis.
Quod ergo de iniusticia est. non acci
pio a te. Illa autem inclinans caput
suum in pauimento deprecabat eum et
ad pedes sancti deposuit pellem.
Ipse uero dicebat ei. Dixi tibi quia
non accipiam illam. nisi michi pro

miseris ut numquam amodo contristes pau
peres. deuorando quadrupedia eorum. Illa
uero quasi consenciens nutu capitis sui quasi
promittebat. et tunc suscepit. at pel
lem ab ea. Et quod mirabile est fratres
sicut dominus creator omnium qui leones danieli
prophete mansuefecit. ipse etiam et macha
rio leenam fecit esse mansuetam. Dice
bat autem quod ex quo baptisatus est. non
est locutus ociosum sermonem. Nonage
simum autem habebat annum. ex quo erat
baptisatus. Erat autem statura bre
uis. super labium tantummodo pilos habens
et in summitate menti. Ex nimia enim
abstinencia pili barbe eius rari
nati sunt. Huic aliquando confessus sum.
Quid faciam abba quia cogitaciones
cottidie tribulant me dicentes. quia
nichil agis. egredere de hac solitu
dine. Ipse autem dixit michi. Dic
eis quia propter christum hic sedeo et parie
tes istos custodio. Hec pauca ex
multis mirificis indicaui gestis.

Sed et de famulo dei mar
ciano simile exemplum
referemus. Soror eius cum filio
suo abiit ad eum in monasterium
ut post multa tempora visitaret eum. Ipse
autem sororem suam suscipere non acquieuit
nec videre. filium autem eius suscepit.
Qui intente deprecabatur eum et pete
bat ut susciperet tunicam et pallium que
detulissent ei. Sed noluit suscipere pe
nitus. dicens. Ab infancia mea usque in
hanc horam dominus meus me guberna
uit. etiam usque in finem exitus mei ipse
michi prebebit omnia que necessaria sunt. Non
enim expedit hoc a carnalibus paren
tibus exspectare aut suscipere. Ille

aut prostravit se ad pedes eius dicens.
Non tamquam parenti. sed tamquam filio dei et
monacho. hec offerimus. Ridens autem
beatus abbas marcianus dixit. Per quot
monasteria venistis de itinere ad nos.
Qui ridens dixit et plurima mo
nasteria transivimus. Et quare inquit
non dedistis ex hiis vestimentis eis
tamquam filiis dei et monachis. Ipse vero
ridens dixit quia nulli aliquid dedimus.
Ait ergo ad eum beatus marcianus. Ecce ma
nifestum est quia non tamquam filio dei et mo
nacho. sed tamquam parenti et proximo vestro hec
ad me detulistis. Noluit ergo acci
pere. Oratione autem pro eis intentissime
facta. pro salute animarum eorum dominum de
precatus est. et dimisit eos. precipiens
eis ut ulterius numquam venirent ad eum.

30 Non autem pretermittam narrare
etiam et de hiis qui contemptibiliter
conversantur. ad laudem scilicet eorum qui emen
dant vitam suam. et ammonitionem legen
cium. Virgo quedam fuit in alexandria
scemate quidem indumenti humilis. pro
posito autem mentis elata. dives et pecu
niis nimiis. numquam autem prebens et
neque peregrino aut virginibus. seu ecclesie
vel pauperibus nummum aliquem porrexit.
Hec multis monitis patrum non abiecit
silvam divitiarum. Erat autem et ei ge
nus non minimum. in quibus adopta
vit sibi filiam germane sue. cui noc
te ac die promittebat substantiam
suam. A celesti enim desiderio mente
aliena gerebat. Species enim et in hoc
erroris dyaboli est sub occasione a
moris proprie cognationis in avaricia
laborare. Cura autem illi non pertinet
apparet generis quia fraudata et periculum docet.
manifestum est. Nam et si videat paren
tum sollicitudine ingerere non curat me-
tus mentem hoc fecit. Sed ut animam iuste fa
cientis in avaricie laqueum obliget.
Sciens scilicet quia iniusti et avari regnum
dei non hereditabunt. Prudens autem quisque
prudenter et rationabiliter nec suam contem
nere animam. et parentibus suis inopie
si quid habet. et egentiores sunt. consola
tionem prestare. Qui autem quasi animam suam
despicit conferendo sue progeniei subia
cet legi. quia inanem de anima sua cogitat.
Cantat autem sanctus psalmista david de
eis qui pro anima sua solliciti sunt in timore.
quis ascendet in montem domini. id est
quod difficile. aut quis stabit in loco sancto
eius. Innocens manibus et mundo corde.
qui non accepit in vano animam suam. Isti
autem in vano eam accipiunt putantes
eam cum corpore dissolvi. Dum virtutes neg-

31 Hanc ergo virginem ligunt.
Aut ita dicam volens flexam
commare ad revelationem avaricie
sanctissimus macharius presbiter et prepositus
pauperum leprosorum. composuit et invenit
artem huiusmodi. Fuerat enim a iuventute
sua lapidarius id est qui scit gemmas dis
tinguere. qui abiit et dixit ei. lapides
preciosi smaragdi et iacincti venerunt
runt michi. et sive inventionem sint
sive furtum dicere non possum. Preciosi
autem sunt nimis ita ut non possit esti
mari quid precium habeant. Vendit
autem qui habet eos quingentis solidis.
si placet tibi eos tolle. de uno lapide
potes recipere quingentos solidos. alios
autem in ornamento vestis tue preparare
bis. Virgo autem intentissime audi
ens delectata est. et cadens ad pedes
eius dixit. Per sanctitatem tuam ne quis
alius eos comparet. Invitavit
ergo comparabit eam dicens. Veni usque ad
cellam meam et vide eos. Que non

argenteum. Et adorans eum dedit quingen-
tos solidos dicens. Quo vis tolle
eos. ego enim causam non habeo. Ipse
autem accipiens erogavit pauperibus.
Tempore autem transacto eo quod magne
opinionis ac reverencie erat vir
in tota alexandria. amator dei et
milium motos. pervenerat enim usque
ad centum annorum senectam. cum quo erat
et nos commorati sumusque reverebant eum
commone supradicta virgo. Ad ultimum
inveniens eum in ecclesia. ait ei. Rogo
te domine quod videbis apud te lapides illos
pro quibus dedimus quingentos solidos.
Cui ille respondit dicens ei. Ex quo tunc que
dedisti michi aurum. tradidi illud in
precio gemmarum. et si vis venire et vi-
dere eos in hospicio ubi sunt. veni
et vide. ibi enim iacent. Et si tibi pla-
cuerit bene. sin vero tolle quod tuum est.
Que promptissime pervenit ad cellam
eius. erat ac hospicium pauperum in
quo leprosi iacebant. In inferioribus
quidem habebat mulieres. in superioribus
vero viros. Adducens ergo eam indu-
cit in ianuam et dicit ei. Quos vis
videre prius iacinctos aut smarag-
dos. Dixit ei. Quos ipse vis domine.
Et ait. Ecce isti iacincti. Et iterum
deponens eam in inferiora et ostendens
ei mulieres. ait. Ecce smaragdi. Si ti-
bi placent bene. sin autem recipe quod tuum est.
Itaque verecundiam passa egressa est.
et abiens ex multa tristicia quod non
secundum deum fecerat ideo infirmata est.
Post hec etiam gratias egit presbitero.
Puella autem de qua sollicita erat post
nupcias sine filiis defuncta est.
Quidam moyses nomine ethiops
genere. servus fuit cuidam cu-
rialis. quem propter multam pravitatem
et furta et latrocinia fugaverat dominus
eius. dicebatur enim quod usque ad homici-
dium pervenisset. Compellor enim dicere
mala eius ut ostendam virtutem peni-
tencie eius. Dicebatur ergo quod dux latronum
erat sicut ex ipsis operibus eius osten-
ditur in furtis et latrociniis. Denique
invidiam pastori maliciam retinens. subito
voluit in nocte irruere et interficere eum.
Transivit autem loca ubi caulas habebat
ovium. indicatumque est ei quod trans nilum
est. et irrigato flumine et tenente in
latum miliario. Ille mordicus tenens
gladium in ore tunicam imposuit super
caput suum. et transnatavit flumen.
Dum ergo ille nataret illuc. studuit
pastor ille se occultare et latere.
Nam ille utpote latro quatuor arie-
tes occidit et ligans eos reste. tra-
hensque per flumen iterum renatavit.
Et egressus de flumine excoriavit
eos. et comedens optima quoque car-
nium reliqua in vinum distraxit. bi-
bitque decem et octo calices. Itaque
quinquaginta miliaria in itinere sub
die fecit. et pervenit ad locum ubi
erant socii eius. Iste ergo tibi ac tan-
tus in tantis malis conversatus est.
33 Quodam tempore a quodam viro re-
ligioso audiens verbum dei. et
in die iusti iudicii dei futuram ex-
aminacionem inter iustos et pecca-
tores. inter criminosos et sanctos. inter ama-
ras gehenne et ignis eterni penas
et cruciatus sine fine. in tenebris
exterioribus que parata sunt iniquis et
peccatoribus. Iste audiens etiam gloriam
et eternos honores et requiem in

regno celorum inter angelos sanctos. quod preparauit deus sanctis et iustis seruientibus sibi. Compunctus corde cepit amarissime flere cum gemitu et eiulatu. Ingressusque monasterium tradidit se in penitentiam. et excruciabat semet ipsum in multis lacrimis. indulgentiam et veniam peccatorum suorum de pietate et misericordia a domino postulando. et ita permansit in monasterio.

34 Quodam tempore in cellam eius latrones ingressi sunt. ignorantes quis esset. erat autem fortior. Colligauit simul sicut sabrennam de paleis. et imposuit eos sibi in dorsum. et retulit eos ad ecclesiam fratribus dicens. Quia michi non expedit nocere alicui. quid iubetis de istis disponite. Tunc illi latrones cognouerunt quod ipse esset moyses sceleratissimus inter latrones. Et compuncti sunt corde. glorificantes dominum qui non repellit peccatores. sed suscipit penitentes. ut saluentur in eterna salute. Et hec dicentes. compuncti sunt corde ut diui... et dederunt se in penitentiam. abrenunciantes omnibus malis artibus. et concupiscenciis. carnalibusque desideriis.

35 Huic moysi inferebant demones. secundum consuetudinem eius antiquam. luxuriam fornicationis ingerentes ei. Qui tam valde temptatus est. sicut ipse referebat. ut paulominus de proposito suo excideret. Itaque ex hoc validius abstinebat. et vigilias amplius addebat sibi. et opera manuum frequentius exercebat. tabefaciens corpus suum. Denique proposuit sibi se non dormire iacentem in mattula. sed per totam noctem stando

in cella orabat. et psalmodiam explebat. Nam parietibus se reclinans parum quod soporem capiebat. Iterum posuit sibi aliam obseruationem. egrediebatur noctibus. et ibat per cellas seniorum. et tollebat ydrias eorum. in quibus illi sibi hauriebant aquam. et portabat illis aquam. In longinquo enim habebant aquam. et quidam duo milia. alii autem etiam et quinque milia. Quadam vero nocte non sufferens demon eius feruentem fidei conuersationem. inclinato eo in puteum dum hauriret aquam. percussit eum in renes de nocte. et reliquit eum. Deinceps de nimio dolore obmutuit. et remansit velut mortuus. Alia autem die venientes quidam haurire aquam. inuenerunt eum iacentem. et renunciauerunt beato ysidoro presbitero Scythi. qui misit et leuauerunt eum. et detulerunt ad ecclesiam. et ipse per annum ita infirmatus est. ut vix resumeret vires suas. Dixit autem ei ysidorus presbiter. Quiesce moyses et noli indiscrete presumere. sed magis cum discretione tam abstinentiam quam vigilias et opera manuum exercere. Respondens autem moyses ait. Non quiescam usque quo cessat adiuuante me gratia domini immundissime cogitationes et sompnia que immittunt nequissimi demones. sicut scriptum est. Persequar inimicos meos et comprehendam illos et non conuertar donec deficiant. Videns autem beatissimus ysidorus firmam in domino fidei eius constantiam. surrexit et expandit ^ ad orationem. dixitque ei.

^ manus

In nomine domini Ihesu Christi. Donante eius
gratia ex hodierna die iam cessauerunt
sompnia que inquietare te solebant. Igitur
glorificans et gratias agens saluatori domino
reuersus est ad cellam suam. Post aliquod
autem tempus interrogauit eum ysidorus
presbiter de molestia cogitacionum car-
nalium. et ille ridens dixit. Protege-
te mihi ipso domino et orationibus tuis. nichil
inde pacior. Huic ergo donauit deus
graciam ad effugandos de obsessis corpori-
bus demones. ita ut magis nos timea-
mus quam ille demones. Hec conuersacio
moysi ethiopis qui etiam et ipse erat inter
magnos anachoritas presbiter. Defunctus
est autem annorum septuaginta quinque.

Religionis ad discipulos monachos. lxvi.

Vitam euagrii uere deo dig-
ni dyaconi et eruditissi-
mi in diuina scientia viri. non est iustum
silere vitam. Sed oportet hanc scrip-
ture mandare ad utilitatem legen-
cium et gloriam saluatoris nostri Ihesu
Christi. Quam etiam paulo latius ex-
ponere debemus. quia conuersacionem
suam auxiliante gratia Christi dignam
deo exhibuit. Defunctus est autem
cum esset in solitudine annorum quinqua-
ginta quatuor. Hic ergo lector or-
dinatus est a sancto basilio episcopo. Videns-
que irreprehensibilem eius conuersacionem
beatissimus ad modum clarus et doctor
in Christo gregorius nazanzenus
episcopus perduxit eum ad dyaconatus
officium. Et inde in magna syno-
do constantinopolitana. coniunctus est
cum nectario eiusdem ciuitatis episcopo.
Licet esset ergo instructissimus in di-
uinis scripturis. contra omnes hereses.

florebat. ut in magna ciuitate etiam
eloquiis potentissimus. ex hoc nimis
ab omni ciuitate cum omni honore et dilectione
habebatur. Unde et fascinacio nugacita-
tis dyabolice que insectatur obscurare
bona. inmisit in corde eius cogita-
cionem desiderii carnalis concupiscencie
mulieris. Denique sicut postmodum no-
bis ipse referebat. adamauit eum
mulier que erat magnifici cuiusdam de pri-
matibus palacii viri uxor. Eua-
grius autem timens deum. et verens propriam
conscienciam. ac pre oculis ponens mag-
nitudinem confusionis. maximeque
inuidentes hereticos. orabat dominum
deprecans saluatorem Christum. ut ipse
duceretur tam rabida mulieris contra se
instancia. Nam ipse quidem volebat
recedere. sed non valebat colligacionibus
obsequiorum eius detentus. Postquam
autem multis precibus exorauit dominum
ut liberaret eum a periculo. maxime
quo se pene perpetrabat. affuit
ei angelica visitacio in scemate
prefectianorum et capientes eum perduxit
eum ad pretorium prefecti. et inmisit
eum in custodia carceris. Ferreisque
cathenis collum et manus eius col-
ligauit. Deinde propter quam causam hec pate-
retur. non dicebat ei. Ipse autem con-
sciencia sua nouerat. que de causa hec
sustineret. Arbitrabatur enim quod vir
illius matrone interpellasset ac-
cusans eum. Cum autem angeretur vehe-
menter. audiebat enim strepitum
et voces aliorum qui diuersis suppli-
ciis torquebantur apud iudicem pro
criminalibus causis. et ideo permane-

bat valde tritus et cõtremiscens.
Cũ aũt trãsfigurasset se angelus q
visionẽ cõtinuerat qsi in figura
eius amici. q valde diligebat eũ.
dixit ei cur teneris in vinculis int
cõdãgnata veroz ꝑsonas. Et qd hic
teneris dñe dyacone. Rndit e-
uagrius dicẽs. In veritate dico
t. nõ novi qua ꝓpt hic teneor. Sus-
picio aũt michi ẽ. q vir ille mag-
nificus ex ꝑfectis interpellavit q
me iudicẽ. irrõnabili zelo ꝑcus-
sus et timeo ne forte peccunijs
iudex corruptus. tormẽtis me
subiciat. Rndẽs dixit ei. Si au-
dis me amicũ tuũ. nõ expedit
t in civitate hac cõusari. Rndẽs
aũt euagrius dixit ei. Si deus
me liberaverit de angustia et
circumvenciõe hac et videris me iã
in cõstantinõpoli. scito q iuste
sustineo penas. Ait ei. Affer
ewangeliũ et iura michi i ewa-
gelio. q recedes de civitate hac.
et sollicitus eris de salute aĩe tue.
et liberabo te de hac necessitate.
Detulit ergo ewãgeliũ et iura-
uit ei dicẽs. q una tm̃ die ut
vestimẽta mea possim i navim
mittere. remorabor. Et sacramento
dato. redijt de excessu quẽ in
nocte ꝑpessus fuerat. Et exurgẽs
cogitavit apud se. q licet in ex-
cessu fuit sacramẽtũ. tñ iuravi.
Et mittẽs oĩa q hẽbat in naviũ.
venit Iherosolimã. Suscepit aũt
eũ beata melania quondã senatrix
filij romana. cuius et nepotes sunt
ꝑum in senatu. nũc aũt famula

xpi vera. Iterũ aũt dyabolus in-
duravit eius cor. cepitq iterũ mutare
vestes. et in eloquio sermonis exalta-
batur in glã vana. Deus aũt q ꝑ
suã magnã miãm impedit occasio-
nes ꝑdicionis nr̃e. inmisit ut in-
vietas febrium tabefaceret corpus eius.
et infirmitate longa iacerabat ꝑ
sex menses. Adhibentes eĩ a me-
dicis diũsa medicamina. nichil ꝓ-
ficiebat. Cui dixit ea scã mela-
nia. Non michi placet fili tuã lon-
ga infirmitas tua. Dic ergo michi
q sit in corde tuo. Non enĩ ẽ absqꝫ
ꝑmissu dei hec infirmitas tua.
Et stati cõfessus ẽ oĩa. q in animo
eius erat. Ait ei famula dei. ꝓ-
mitte nũc corã deo. q teneas ꝓ-
missionẽ solitarie vite. quã dño
sponspondisti. et ego licet peccatrix
deprecor dñm. ut det tibi tempus vite.
quatenus possis adimplere. q ꝓ salute
aĩe tue statuisti. Ipse vero acquievit
salutaribus monitis eius. et i pau-
cis diebus sanus fcus. recepit et
desperatus ẽ. ut famula dei ꝓ se o-
raret. Ipsa enĩ vestimẽta mona-
chalis ꝓposite induerat. Egressus
aũt ꝑfectus ẽ in monte nitrie. q
ẽ in egipto. in quo habitavit
duos annos. Tercio aũt anno ingres-
sus ẽ solitudinẽ. et ibi cõversatus
ẽ quatuordecim annis. cũ hijs q dicunt
cellia. Comedebat aũt libram pa-
nis in die. et in tres menses sex-
tarium olei. nã nichil coctum sume-
bat in cibum. nec aliquid de pomis
gustabat. una ẽte ex mlta opu-

lencia et habūdancia venies deli
ciar. Faciebat aūt in die oroēs
centū, exceptis uigilys noctinis.
Scribebat uō. ut de ōpe manuū
suar̄ sumet cibū. Pulchre em
scribebat librale manu. Int̄ ceter
os igit̄ ānos lume sciē et ueri
tis et dīne sapie. et discrecōnis
spūm gr̄a a dño xp̄o pcipe me
ruit. Cantos aūt libros et expo
sicōnes de dīnis sc̄ptuis cōscrip
sit. mafestū ē oibus et maxie hys
q̄ pclara eius opuscula amirātes.
ad fide dm̄ saluatoris relicto
errore cōūsi sūt. Nā et ad istruc
tione sc̄e monachor̄ cōūsacōis.
mlta ex dīnis scripturis et minis
apta testimonia cont̄ vicia et ī
pugnacōes īnudor̄ demonū co
ruēs. eius ualde ammirabilis et
salutaris doctria ē. Huic igit̄
aliqn̄ ipugnabat fornicacōis de
mon. sicut ipe refebat, nobis. et
p tota nocte tpe hyemis nudus
stetit sub aere. ita ut cōgelaret
oēs carnes eius. Alio itez tpe
ipugnabat eū spūs blasphemie.
et p q̄dragīta dies et noctes
nō intrauit sub tectū. ita ut cor
pus irronalis aīalis rinocerotis
duceret. Huic q̄dā tpe demones
tres in die f̄rmate clericor̄ frequene
rūt. de rebus fidei cōquerētes. Et unus
q̄de dicebat se arrianū ēē. alius
eūnomianū. alt̄ aūt apolinaristā.
Et istos p dīne sapie gr̄a dei de
testimonys sc̄ar̄ scriptur̄ cōcludet.
illi subito pturbati. et magnū
strepitū facietes. fantasma sc̄e

matis eor̄ dissolutū ē. et nusq̄ cō
paruerūt. Frequent̄ aūt a demonibus
flagellatus ē. s3 dīna gr̄a eū adiu
uante. supabat malignitate eorū.
Sextodecimo uō ano cōūsacōis eius
in q̄bus nichil coctū in cibo accipie
bat. necessitate corpis pp̄t infir
mitate stomachi. coctū cibū accipe
cōpulsus ē. Pane q̄de iā nō con
tigit. olera uō et typsanas atq3
legumē usq3 ad duos ānos accipi
ens. ita defunctus ē. cōicans sacro
sc̄a misteria in eccā. in die epy
phanie dm̄. Refebat aūt nobis q̄
tm̄ eū erat et obsruabat eū. quia
cū unū die mortis sue dixit q̄
iā tribus ānis ē. ex quo nō mo
lestor a carnali cōcupiscēcia. Certe
post tale ac tata uita et auda
abstinēcia et dolores et labores.
et oroēs sine intermissione. Huic
in monasterio degenti. nūciata
ē mors pris. Cui dixit nūciati
sibi. Cessa blasphemare. meus
em pat̄ imortalis est.

37 Moriuus p̄sbit̄ ete mihi re
tulit michi dicens. Quia
dū iuuenis eem̄ ī monasterio.
nimia pacebat accidia. Vnde
fugiēs cepi uagus abulare p
heremū. et pueni usq3 ad monte
ubi sc̄us anthonius degebat. id ē
int̄ mediū babilonie et eraclie.
in uastissima solitudine q̄ ducit
ad mare rubru. Veniens g̊ in
monasteriū sc̄is flumē qd' dicit̄
pisp. ubi eius sedebat discipuli
anatas et macharius. q̄ et sepelie
rūt eū. expectaui dies. q̄nq3
ut viderem sc̄m anthoniū. Dice

bat enim eum venturum ad illud monas-
terium. aliquando quidem post decem. aliquando autem
post viginti dies. quemadmodum dominus
ei revelasset pro utilitate advenien-
cium in monasterium. Ex pluribus quo-
rum congregati fratres. diversas ha-
bentes necessitates in quibus et eulogius
quidam alexandrinus et alius leprosus
qui simul advenit pro tali causa. Hic autem
eulogius scolasticus erat. et eruditus
vir. Qui amore divino compunctus.
abrenunciavit turbis urbanis. omnemque
substanciam suam distraxit et erogavit
pauperibus. sicut scriptum est. Dispersit
dedit pauperibus. iusticia eius manet
in seculum seculi. Et in ewangelio di-
cente domino. Beati misericordes. quoniam
ipsi misericordiam consequentur. Itaque pau-
cos denarios in usus proprios reser-
vavit. cogitans apud semetipsum.
quia operari propriis manibus non prevaleo.
nec in monasteriis congregationes
ingredi possum. Invenit igitur quen-
dam in platea iacentem leprosum. qui
nec manus habebat nec pedes. cuius
tantummodo lingua vigebat. Stans
autem eulogius prope eum. oravit
dominum et posuit quasi pactum cum domino
dicens. Domine in nomine tuo levabo
hunc leprosum in domum meam et mi-
nistrabo ei. et repausabo eum usque
ad mortem. ut per hunc et ego apud
te inveniam misericordiam. Dona ergo mihi
pacienciam ad huius obsequium.
Et accedens ad leprosum. dixit ei. Vi-
vis pater suscipiam te in domum meam.
et repausabo te. At ille videns
dixit. Si digneris facere. gratias ago.

Adduxit ergo asinum et levavit eum
et perduxit eum ad domum suam. et adhibe-
bat ei curam diligentem. Itaque per annos quin-
decim gubernabat et accipiebat curam de ma-
nibus eulogii. et condigne nutriebatur.
Post autem annos insidiatus est ei dya-
bolus. et cepit clamare contra eulogium
multisque iniuriis et detractionibus affice-
re virum. Dicebat enim ei multa mala
commisisti fugitive forsitan domini tui
alienas pecunias furatus es. et per me
vis a peccatis tuis liberari. Et cla-
mabat. Iacta me in plateam. ubi
et antea iacebam. carnes desidero man-
ducare. Hoc cum audisset eulogius
obtulit ei carnes in cibum. Iterum ille
clamabat. non acquiesco sed ut depone iac-
ta me in platea. populos volo videre.
iacta me ubi me invenisti. Forsitan
si manus habuisset. exsuffocare se
potuit. ita tamen eum demon exagita-
bat. Itaque valde sollicitus eulogius
perrexit ad monasteria virorum de-
et dixit eis. Quid faciam domini mei
precor. quia in desperatione me indu-
xit leprosus iste. Dico eum timeo.
quia deo devotus dedi. et promisi usque
ad mortem continere et repausare
eum. Si ergo non perfecero eum. sed per
violenciam retinere voluero. pessi-
mos dies et amaras noctes facit
michi. Ad hec illi dixerunt ei. Dum
adhuc in corpore est magnus ac bea-
tissimus pater famulus dei anthonius as-
cende in navim pariter cum illo leproso.
et vade in monasterium ubi monachi
eius sunt. et exspecta ibi usque quo
dum egreditur de spelunca. et veniat
ad monasterium. et quidquid dixerit tibi

hor obscura et angustie eius s me. Dicis
em t p xpm dicti. Misit ergo lepsu
illu in naui. ipse qz pat ascendit. Et
nauigantes venerut ad monasteriu
discipuloz bti anthonij. Fuerat aut
in audie ut veniret pat anthonij
in vespa parta. sicut referebat cro
nius. Qn aut aducebat i monas
teriu. hac hebat consuetudine. Voca
bat macharium. et interrogabat eu
dicens. frat machari venerunt aliqui
fres huc. Rndebat. Etia venerut.
Interz interrogabat. Egiptij sut. an
therosolimite. Dederat em eis sig
nu dicens. Qn videritis incetiores
dicite egiptij sut. qn aut religio
siores dicite q therosolimite sut.
Interrogauit ergo scdm consuetudine
fres. Egiptij sut an therosolimite.
Rndit macharius et ait. Mixti
sut. Qn aut dicebat q egiptij
sut. iubebat btus anthonius ut pul
mentu lenticule apponeret eis ci
bu. et qn refecissent. faciebat oro
ne et dimittebat eos. Qn at dice
bat q therosolimite sut. sedebat
p tota nocte disputans cu eis de
uerbo dei. q ad salute aie ptinent.
In illa uo vespa sedebat et voca
bat oes fres. Qui cu aduenisset.
subito vocauit. eulogi. eulogi. Ter
tio aut cu nullus indicasset ei no
men eius. eulogius no rndebat
ei. Arbitrabat em q aliu eulogiu
ex monasterio vocaret. Tuc dicit
ei. Tibi dico eulogi. q ab alexan
dria venisti. Rndit eulogius et
dixit. Quid iubes dne. Interro
gauit eu anthonius. Ad hic ve

nisti. Ait eulogius. Et qs reuelauit
t nome meu. Dixit ei anthonius.
Dico tibi qd venisti. s cora oibus
edicito. ut et ipi audiat. Et eulogius
dixit. Huc lepsu inueni iacentem
in platea. et leuaui eu. et pmisi
deo ut eu repausarem. qtenus et ego
saluus efficiar. et ipe p meu obse
quiu repausatione habeat. Et quia
ps tot annos vexat nult a me. et
nimis exarbat me. du festinat re
cede. et cogitaui pice eu. ideo ad
scitate tua veni. ut michi des con
silium qd age debea. et ores p me.
Nimis em sollicitus su. et tribuloz
p ista causa. Tuc austero vultu
respiciens eu anthonius dixit. Tu
pcis eu. s q fecit eu. no pcit eu.
Iactas em eu. s suscitabit deus me
liore te. et consolabit eu. Et siles
eulogius pauefactus e. Ite btus
anthonius cepit asperioribus ubis in
crepare lepsu illu. et clamans di
cebat ei. Lepse iniquitate dieru
maloz. indigne celo et tre. no q
estis blasphemare deu. ignoras
q xps e q ministrat t. Quo
audes aduersus xpm talia ploqui.
Nuq no ppt xpm. semetipm
serui se exhibuit eulogius ad
tuu ministeriu. Interrogans ergo
et huc reliq. Post hec cora oibus
dixit eis. q expediebat saluti aie
eoz. Amonens eulogiu et lepsu
ut no separent ab altutro. s in
cella inquit vram pgite. incon
tinent em vos visitabit dns. Tep
tatio em hec euenit. q uterqz tra

fine estis. et corone vobis preparantur ne veniens angelus non inveniat vos in bono eodem proposito. et pro parvis tamen temporibus mercede bonorum operum. His auditis. cum festinatione reversi sunt ad propria cella. Et post quadraginta dies defunctus est eulogius. et post tres dies similiter recessit lepsus. Post aliquot autem dies cronius de thebaida descendit in monasterium alexandrie. 38
et invenit quosdam fratres festum diem celebrare lepsi. quosdam autem quadragesimum eulogii. Agnovit ergo cronius. et obstupuit. et accipiens evangelium posuit fraternitati. et iuravit referens eis quod omnia que evenerunt eulogio et lepso. predixit beatus anthonius.

Etiam hoc referebat nobis cronius. quia in nocte illa dum de verbo dei nos plurimus doceret sanctus pater anthonius et hoc intulit dicens. quia anno integro gemui orans ut revelare michi dignaretur per gratiam suam dominus locum iustorum et peccatorum. Et vidi excelsum quendam gygantem usque ad nubes pertingentem. manus extentas habentem. et subtus eum stagnum velut mare. et ignis flammabat. ferviebatque velut caldaria. et videbam animas quasi in specie avium volantes. et quecumque eius supervolabant manus et caput salvabantur et usque ad celum perveniebant. Que autem usque ad manus eius pervenissent. non valentes superius volare percutebat eos manibus suis et allidebat. cadebantque in stagnum ferventis. Audivique vocem dicentem michi. has esse peccatorum animas. nam illas que illum gygantem supervolant. ipsas esse animas iustorum. quas pondus peccati non gravat. et ideo possunt ad altiora conscendere. quam in paradiso dei salvantur. Alie autem sunt peccatorum que ideo ad inferni demerguntur. qui non egerunt penitentiam dum in corpore erant. ut indulgentiam peccatorum vel criminum suorum a xpisti domini pietate mererentur accipere. sed traduntur ad inferiores tenebras. ubi est fletus et stridor dentium per infinitatem penarum eternarum.

Revelatio facta D. Antonio

nihil pri[...] malum a deo [...]

Stephanus quidam libicus genere. ex latere marmarithe et marmareote sedebat usque sexaginta annos. Hic summe abstinentie fuit. Nam et discretionis gratiam et consolationis accepit a domino. ita ut omnes tribulati quolibet de causa tristitie effecti venissent leti discederent per verbum consolationis eius. Notus autem erat et beato anthonio. pervenit non etiam ad tempora nostra. Quem ego quidem non vidi propter longinquitatem locorum. Qui autem cum sancto amonio et eulogio erant. videntes eum. retulerunt nobis. quia invenimus eum in quandam infirmitatem habentem. hominem in verendis locis in testiculis. et in summitate nature vulnus habentem. quod dicitur cancer seu cyrung. Hic ergo cum inciderent in vulnere illo a medico. tunc manibus suis operabatur et plectebat palmas et loquebatur nobis. Reliquo autem corpore ita erat immobilis quasi si alius incideret. Abscisis ergo membris. quasi si pilus ei abscideret. ita non sentiebat. Validissimam enim habebat per dei gratiam sufferentiam. Nobis autem contristatis et flentibus dixit. Filioli in nullo ledimini in causa ista. Nichil enim quod permittit deus fieri malum est. sed voluntate benigna perferendum est. Fortasse enim et obnoxia

erint membra ista tormentis satisque me
lius est hic persoluere penas quam post exitu
uite huius in eterno igne cruciari.
Ita ergo nos consolatus est. et confir
mans in fide et pacia edificauit nos.
Hec aut narrauimus. ut non contur
bentur qui sctos aliquos viderint quasi
simis corporis infirmitatibus laborare.

39 Beatus inocentius presbiter in
monte oliueti fuit. Multa
aut audiui ab hiis qui conuersati sunt
cum eo tribus annis. Iste simplex su
pra modum erat. nam et in palacio cla
rus in milicia fuit. tempore ipsius in
ticio imperii constantini abrenuncia
uit seculo. cum vxore sua. Hic ha
bebat filium nomine paulum. domes
ticum militantem. hic instinctu dya
boli peccauit cum filia presbiteri.
quod cum audisset pater eius inocen
cius. exorauit dominum dicens. Domine
deus amator castitatis. da ei tale
correptionis spiritum. ut iam non inueniat
tempus peccandi in carne sua.
melius existimans ut magis a
demonio vexaretur quam a luxuria.
Quod et factum est. Nam usque nunc in
monte oliueti ferro vinctus tenetur.
quia vexat a spiritu inmundo crudeliter.
Iste inocentius qualis et quantus fuit
moribus. si voluero que vera sunt de
eo dicere. forsitan mendacii opinio
nem incurro. Nam frequenter fura
batur de expensis fratrum et dabat
indigentibus. Cum autem esset valde sim
plicissimus. accepit a domino xpisto gra
ciam contra demones. Inter quos aliqui
adductus est ei iuuenis. videntibus
nobis a spiritu inmundo comprehensus
sil' et palisi laborans. Quem ego

intuens. volui matrem eius repellere que
adduxerat eum. desperabam enim eum posse
sanari. Cum aut vidisset eum senior
stantem et flentem. super inenarrabili
casu filii sui. cum esset benignissimus
anima motus. fleuit. Et accipiens
iuuenem. ingressus est oratorium suum.
quod ipse sibi edificauerat. in quo re
liquie erant beati iohannis baptiste. et
orauit super eum ab hora tercia usque ad
horam nonam. et donante gratia xpisti sa
num reddidit iuuenem matri sue. et
palisis eius. et demon iuuentute salua
toris mira effugata sunt. Talis aut
eius erat palisis. ut qui spuere vo
luisset puer. super dorsum suum spuet
ita erat extortus.

40 Presbiteri filia in cesarea
palestine. cecidit infeliciter
de virginitatis proposito. et ab eo qui
eam corruperat sumonita ut lecto
rem quendam murmuraret. Cum aut
concepisset. et utero tumente. ap
paruisset crimen. cepit pater eius
requirere et discutere eam. Illa statim
accusauit lectorem. Hec audiens
pater eius presbiter. retulit epo. Epus
uero congregauit presbiteros. et iussit
vocari lectorem. Et interrogatus ab
epo lector non confitebatur. Quod enim
non fecerat quomodo habuit dicere. Indig
natus ergo epus. cum terrore dicebat
ei. Non confiteris infelix. et immu
dicia plene. Respondens aut lector
dixit. Ego quidem quod erat uerum dixi.
quia non habeo causam. innumis enim
sum. Si aut iubes quod non est audire.
ecce dico quia feci. Hoc cum dixisset.
statim deposuit eum epus de gradu
lectoris. Ille aut deprecatus est epum.

et dicit ei. Quia ergo peccavi iube eam dari in uxorem. Neque enim ego ex hoc clericus neque illa virgo. Et tradita est in potestate lectoris. Accipiens ergo eam in monasterium mulierum deportatur est dyaconisse que erat preposita sororibus monasterii ut usquequo generaret sufferret eam. Itaque in paucis tempore impleti sunt dies partus et affuit hora in diei gemitus dolores anxietates ac infernales tormentorum dolores et penitus non egrediebatur. Transiit prima dies secunda et tercia et septima dies. et mulier pre nimiis doloribus infernum appropinquabat. Non comedit non bibit non dormivit sed clamabat dicens. Heu michi infelicissime periclitor quia magne quod incriminata sum lectorem. Abeuntes autem dixerunt patri eius. Pater vero timens ne reprehenderet quasi qui calumpniatus fuisset lectorem tacuit alios duos dies. Puella autem in tormentis posita nec parcebat nec moriebatur. Interim ut clamores eius non ferentes nunciaverunt episcopo dicentes quod testatur cum sacramento illa infelix clamans diebus ac noctibus quod incriminata est a lectore. Tunc misit ad eum episcopus dyaconum et mandavit ei dicens. Ora ut liberetur que te criminata est. Ipse autem nec respondit ei nec ostium aperuit. Ex qua die autem ingressus clauserat se deprecabatur christi dominum in cellam. Pergit iterum pater eius ad episcopum et fit oratio in ecclesia et nec sic liberata est. Surgens autem episcopus venit ad lectorem et pulsans ostium ingreditur ad eum et dicit ei. Eustachi surge solve quod ligasti. Et cum inclinasset genua lector cum episcopo. statim enixa est mulier. Prevaluit enim deprecacio et instancia orationis ad demonstrandam calumpniam et arguendam criminatricem. ut ex hoc discamus quantum prevalet instancia orationum de periculis liberare. et cognoscamus earum apud dominum potenciam.

41 Volebat beatus abbas pastor exponere fratribus de scripturis prophetarum. ubi dicit. Quia nabuzardan princeps coquorum nabugodonosor regis venisset ierusalem nisi fuisset igne incensum templum. Hanc autem parabolam ex hoc exemplo ita exponebat spiritualiter dicens. Quia et nos cum pulsaverit spiritus castrimargie. id est gule concupiscencia in aliquas delectaciones ac saturitatem ventris, si qui sunt obaudientes atque explentes voluntates et desideria gule. tunc incendit igne libidinis templum domini. id est corpora nostra. sicut dicit apostolus. Nescitis quia corpora vestra sunt templum dei. Si quis ergo violaverit templum dei, disperdet illum deus.

42 Quidam frater venit ad abbatem pastorem et dixit. Quia grandem temptacionem patior. Dixit autem ei senex. Perge de loco isto tres dies et noctes ambulare potes. et fac annum integrum ieiunans usque ad noctem. Cum frater vidit. Et si mortuus fuero antequam annus perficiatur quid de me fiet. Dixit ei abbas pastor. Confido in deum quia si cum tale proposito [illegible] aliquis prima inventus fuerit salvus erit.

Cum venisset abbas pastor

in ptibꝫ egipti habitare. eueit quedā
cohabitare illi ex fribꝫ habentem
mlierē. Et sciebat senior. et nuꝗ̄
arguit eū. Eueit aut ea parē noctu
et cognouit senior. et vocans frem
suū minorē. dicit illi. Accipe te
cū vnū vasculū chirim vini. et da
ei vnū. hodie em̄ ē opus illi. Et nes
ciebat fres eius causā. Ille uo fecit
sicut precepit ei senior. Edificatꝰ ē
frat atꝗ̄ cōpunctus. Post paucos
em̄ dies dimisit mlierē. et iuit.

43 Frater interrogauit abbatē pas
torē dicens. Dampnū patior
aie mee ꝙ sū cū abbate meo. quia
mores eius nō sustineo. Quid ergo
iubes. Mane nō adhuc apud eū.
Et sciebat abbas pastor qꝛ ledet̄
aīa eius ꝑ abbate suū. et admira
bat̄ qre interrogauit eū si cū eo
manē debet. Dixitꝗ̄ ei. Si vis
mane. Et vades mansit apud eū. Venit
esto. Et vades māsit apud eū. Venit
iteꝝ dicens abbati pastori. Grauo
aīam meā. et nō dixit ei abbas
pastor. Discede ab eo. Venit tercio
et dixit. Crede michi. iā nō ero
cū eo. Et dixit ei senex. Ecce
modo saluꝰ es. vade et nō sis ult̄ cū
eo. Dixit aut senior eidē. Homo
q̄ timet dāpnū pati aīe sue. nō
opus habet interrogare. De occul
tis uo cogitacoibꝫ debꝫ q̄s interro
gare. et senioꝝ ē ꝓbare. de ma
nifestis aut pctīs nō ē opus in
q̄re. ſꝫ stati abscīde. Interrogauit
aut eū frat̄ dicens. Quo debeo
ēē in cenobio. Rndit ei senior.
Qui sedet in cenobio. oportet
eū oēs tāꝗ̄ vnū estimare. et
oēs eq̄lit̄ iustificare. et neminē

codēpnare. nisi se. et cōseruare os
suū et oculos. et tūc requiescet sine sol
licitudine. Dixit aut ei abbas ysaac.
q̄m uidit illū mittentē paru aque
sup pedes suos quo q̄dā visi sūt dis
cerde. macerantes corpꝰ suū. Res
pondit ei abbas pastor. Nos non
sumꝰ docti corpꝰ ēē interfectores.
44 Interrogauit frater ‖ ſꝫ passionū.
eidē pastorē abbatē dicens. Si ce
cidero in modicā culpā. mordet
me cogitatus meus. dicens. Cur de
linquis. Rndit illi abbas pastor.
In qcūqꝫ hora deliquerit hō. et dix
erit peccaui. stati remissū ē illi.
Frequent̄ dixi ꝗ nullus nisi cor
de contrito. Interrogauit eū iterū di
cens. Conturbat me cogitacoes
mee. et nō ꝑmittūt me curam
habē delictoꝝ meoꝝ. ſꝫ cogūt me
aspicē excessus frīs mei. Rndit
illi abbas pastor de abbate theo
doro q̄ sedebat in cella sua. plan
gens semetipm̄. et discipls̄ suus
in altera cella sedebat. Venit at
discipls̄ senis ad eū. et inuēit eū
flentē. Et dicit illi. Pat̄ q̄d plo
ras. Rndit illi senior. Peccata
mea. Dicit illi discipls̄. Nō habes
pccā pat̄. Rndit illi senior. Cer
te fili si ꝑmissū fuit michi fle
re pccā mea. si alij tres ul̄ q̄tuor
plangerēt mecū. Qui semet
ipm̄ uidet hō ē iudicare at alios.
solius dei est. Dēlinqꝰ splendidū
et directā uiā. hoc ē. ut plangāt
seipm̄ homo. et sit contentꝰ pctīs
suis. et spinosā ambulamꝰ viam.

et tenebrosa. ut proximi tui uidea-
mus delicta. et nō tua. Monachus aūt
malorum retributor et derisor et uani-
dus. monachus nō est.

45 Senex interrogauit fratrem dicens.
Quare laborancium prim
quorundam facies floret aliorum minus.
Et dixit. Quicunque laborat et
recipiunt uernā peccatorum. angeli ueniant
ad eos gratia qui sustinet laborem eorum.
isti nō uincentes sunt. sed laborantes.
In quibus aūt apparuit quod aūt labora-
uerunt. per sufferentiam ihesu floret.
Corde enim letante. floret facies.
Mens clara et munda. e lucida sicut
sol. Cum enim nō fuerint nebule splen-
det clare. et lucide. et cum nebule co-
operuerint. et tenebrescit. Et cum
conter passiones eam obtinet. obscu-
ratur. cum aūt munda fuit per dei gratiam
ita fiet sicut scriptum est. Magna
gloria eius in salutari tuo.

46 Ad beatum appollonem cum germa-
nus suus in tempesta noc-
te uenisset. petens ut de monaste-
rio suo paulisper egressus. ad leuan-
dum bouem qui in paludes cecidisset.
ei preberet auxilium. flebiliter querebatur.
quod eum solus nō posset eruere. Cui
abbas appollo instanter obsecranti
ait. Cur iuniorem fratrem nostrum quem
preteriens uiciniorem quam me habue-
ras rogasti. Cumque ille mortem
olim sepulti fratris oblitum ex nimia
abstinentia sollicitudinis ac solitu-
dinis longitudine. uelut tempore me-
tus existimans rudisset quod admo-
dum poterat de sepulchro. qui ante
annos quindecim obijt monitur. Abbas
appollo respondit ei dicens. Ignoras me quod
iam annos viginti huic mundo fuisse
defunctum. nullamque iam posse de hac cellule
sepulchro. quod ad presentis uite pertinent
statum ubique conferre solacia. quem in
tantum xpc ab intentione abrenunciationis
mundi abrepte. uel modicum ab ex-
tendum bouem tuum nō patitur relaxa-
ri. ut ne breuissimi quidem momenti
inducias. sequenti se discipulo pro
patris indulserit sepultura.

47 Abbati amonā prophetauit
abbas anthonius dicens.
Habes proficere in timore dei. Et
eduxit eum de cella ad lapidem.
et dixit ei. Iniuria hunc lapidem.
et cede eum. et ita fecit. Et dixit
abbas anthonius. Ita et tu debes
proficere mensura hac. Et cum factus
esset epus. obtulerunt ei uirginem in
utero habentem. Et dicunt illi. Ho-
iste hoc malum operatus est. da ei disci-
plinam. Qui signans uterum eius.
iussit illi dare sex pares syndo-
nes dicens. Ne forte cum uenerit ei
partus moriatur. aut ista aut certe
infans. ut ueniat uel sepultu-
ram. Dicunt illi accusatores. Quid
hoc fecisti. da ei disciplinam. Res-
pondit epus. Videte fratres quia prope
morte est. et quid ego habeo facere.
Sufficit ei dolor quem habet et con-
fusio. Dimisitque eam. et nō est ausus

48 Dixit quidam senex. eam diiudicare.
ad alterum sene habente carita-
te. et suscipiente tam monachos
multos quam seculares. Lucerna multis
lucet. rusticum tamen propriam incendit.

B. Appolonius se ... in cella sua monasterij ... ac aliquot ... annos ... mortuus.

Monachus ... inter lapides

49 Quidam senex dixit. Si audie
ris de aliquo fratre librum ma
lum et nequam. unde dices. Numquid ego
iudex eius sum. Ipse hodie. ego cras.
Opera quidem eius infirma tibi nota
sunt. et perscrutatus es ea. que for
tia eius opera et utilia nescis.
Ego iam mortuus sum in peccatis me
is. sufficiunt michi peccata mea.
50 Iterum dixit quidam senex ad fratrem.
Non oportet fili monachum re
quirere quid agat ille vel ille. aut
quemadmodum abstrahat illum ille ab
oratione in detractione et verbositate
tes. que nichil prosunt. Unde nichil
melius est quam tacere. et deum rogare
ut unde alius cadit. tu contineas.
51 Frater interrogavit quendam senem
dicens. Abba cogitacio
mea insurgit michi dicens. quia
bonus sum. Respondit senior. Qui non
videt peccata sua. numquam in bonis
erit. Ut autem aliorum videamus.
nostra negligimus. ideo numquam in
bonis versamur. Videntes propria
peccata. decem milia cogitacionum non
possunt suadere quod in bonis est. Deus
enim quod videt. Opus ergo est la
borare multum. Negligencia
enim et desidia excecavit nos in
52 Interrogavit quidam in extremo vite.
fratrem beatum anthonium. Quid est
detractio. et quid est alium iudicare.
Ille respondit. Detractio in hominibus
dicitur omnibus peccatis malus. quod non au
det quis presente fratre suo dicere. Iu
dicare autem. qui dixerit de aliquo

quod frater ille negociator est. et avarus
et cetera. Hoc est proximum iudicasti huius
actus. hoc peius est quam detractio
53 Quidam frater interrogavit sene
dicens. Si contristaverit frater
meum. quomodo deprecabor eum. Respondit ille.
De profundo cordis tui. cum dolore re
consiliare ei. et videns deus propositum
tuum. satisfaciet illi. Et respondit.
Lesus sum a fratre meo. et volo me
ipsum vindicare. Senior autem roga
bat eum dicens. Fili relinque deo
vindictam. et melius est. At ille.
Non desistam inquit nisi fortiter
memetipsum vindicavero. Cui
ait senex. Quatenus hoc semel
in animo tuo statuisti. vel oremus.
Et exurgens senior. his verbis
cepit orare. Deus iam non opus
habemus tuo iudicio. neque nobis iam
necessarius es. ut curam habeas
de nobis. quia nosipsi sicut iste frater
dicit et volumus et possumus nos
vindicare. Quod cum ille frater au
disset ante pedes eius effusus. ve
niam postulavit. promittens se cum
illo cum irascebatur numquam deinceps
54 Quadam frater constitutum.
senior aliquis interrogatus
est. quid est humilitas. Respondit. Si
peccaverit in te frater tuus. re
mitte illi. antequam reconsiliet.
et in omni virtute peccatorum ne vitu
peres hominem. nisi temetipsum solum
dicens. quia propter peccata mea. hoc michi
venerunt. Quod in si commemoraverimus
unius que ab hominibus inferuntur nobis.
auferemus virtutem memorie dei.
Si autem commemoraverimus mala

cogita quod propter peccata tibi venerunt mala

que a demonibus inferuntur nobis eruimur
trisancti. Suspirauit autem et dixit.
Quod si uirtutes ingresse sunt in cellam
habentis patre una et ex ipsius laboribus con
stat homo. Et interrogauit eum quid est hec
uirtus. Respondit ut homo uituperet se.
55 Frater quidam abiit haurire aquam
de flumine. et inueniens
mulierem lauantem uestimenta. pecca-
uit cum ea. Hauriens autem aquam.
ibat ad cellulam. Insilierunt autem
in eum demones per cogitationes et
contristabant eum dicentes. De cetero
ubi uadis. Non est tibi ultra salus.
Ut quid etiam semetipsum perdis. Intelligens
autem frater ille quod uellent omnino eum
perdere. erigens se uiriliter pro confiden
tia dicit cogitationibus suis. Unde
ingresse estis cogitationes male. in me
et contristantes me. uolentes me
omnino perdere. Non peccaui. et
iterum dico non peccaui. Et ingres
sus in cellula sua. contexebat
se sicut heri et nudius tertius. Re
uelauit autem deus uiro uicino
eius seniori. quod frater ille ruens
et in ipso casu subruisset dya
bolum et uicisset. Veniens autem
ad illum senior dicit illi. Quo
habes frater. Ille respondit. Bene
abba. Dicit ei senior. Et non
es passus tristitiam hiis diebus.
Respondit ei frater. Non. Dicit ei
senior. Reuelauit michi deus
quod ruens subruisti dyabolum et
uicisti. Tunc frater retulit illi
omnia que sibi aduenissent. Senior
dicit dixit illi. Certe frater dis
cretio tua contriuit uirtutem inimici.

56 Dixit abbas macharius.
Si aliquem corripueris com
motus ad iracundiam. propriam passionem
adimples. Nec enim ut alium salues
teipsum perdere debes. Erue proximum
tuum a peccatis sine furore. in spiritu
spirituales. qui ad se conuertentes non pe
rierit. Immo enim malicie non demo
retur in corde tuo contra eum. ut pos
sis dicere. Dimitte nobis debita
nostra. sicut et nos dimittimus de
bitoribus nostris. Que precepta no
bis facienda sunt cum fratribus nostris.
Deus autem dimittere et confirmare
petitionem nostram.
57 Referebat quidam fratres de ab
bate mitercha. qui fuit disci
pulus abbatis siluani. quod quando in
cellula sua in monte syna dege
bat. moderate abstinebat pro ne
cessitate corporis. quando autem episcopus ordi
natus est in Faran. nimis constrinxit
semetipsum in duriore abstinentia et
in uigiliis et pensis atque in orationibus
intentius agebat. Hec autem uidens
discipulus eius. dixit ei. Quid est domine
hoc. quod quando in heremo conuersabamur
non tantum in abstinentia laborabas.
Respondit ei breuis uir dicens. Conside
ra frater quoniam ibi heremus erat et si
lentium uita. ac paupertas nunc autem
egressi de heremo cum secularibus con
uersamur hominibus et miseria ac uarie
nobis occasiones occurrunt. et ideo
timeo ne in fine uite mee talis ora sione
deum offendamus. Si enim sciuit
apostolus paulus quod christum in se lo
quentem habebat et quia tantus uirtu

tes animum possidebat. ut usque ad terr-
num celum. adhuc in corpore positus
ascenderet. tamen dicebat. Macero corpus
meum et servituti subicio. ne forsitan
aliis predicans. ipse reprobus inveniar.
quid nos humiles et peiores oportet
58 Exeunte aliquando ab . Sacerdote ...
bate spiritu in cella. erat
frater ipse illum. et subito suspiravit.
et non cognovit quod esset frater in proxi-
mo illi. Erat enim in excessu men-
tis. et mittens sibi penitentiam dixit.
Ignosce michi frater. quia nondum factus
sum monachus. suspiravi namque coram te.

Quoniam omnis prefatio tex-
tui oportune preue-
niens. aut sequentis
materie predicet qua-
litatem. aut defensatum
seu commendet auctorem. cum uero primus
libri serie propria coniungit. hac de
causa prologo indiget. quia speciales
quasdam virtutes. quasi pretiosos lapides
passim apponens utilitatem sua toto
in corpore. lectoris oculis probatur
offerre. Decem quippe et novem divisus
in partes distinctas. licet videatur con-
tinere virtutes. attamen dum occasione
unius plerumque virtutes cetere permis-
cue commendantur. collisis inter se vi-
nominibus. hoc est. collatis inter se vir-
tutibus. gemmarum spiritualium inmorta-
lis claritas sese reverberans. mutua
in lucis detrimenta non novit.

Prima igitur pars continet
de profectu monachi.
ydonee satis ostendens
quibus virtutum gradibus profi-

ciens. semper super possit melior inveniri.
Secunda de quiete. probans nullum con-
templationis perfecte culmen attingere.
nisi tumultus seculi studeat penitus
declinare. Tertia de compunctione.
docens puritatem cordis non nisi lacrima-
rum gratia promereri. Quarta de con-
tinentia. indicans a quibus et qualiter se de-
beat continere. qui totus deo vacare
elegerit. Quinta contra fornicatio-
nem. ostendens hominem nullum posse ve-
racit optime virtute. quod diu voluit
huic vitio subiacere. Sexta de eo
quod monachus nichil debeat possi-
dere. declarans eum spirituales divitias
amittere. si temptaverit in seculo uel
nummum habere. Septima de pacientia
sive fortitudine. quod sic miles christi et
viciis viriliter resistere. et adversa equa-
nimiter debeat tollerare. Octava
de eo quod nichil debeat ostentaliter
fieri hoc intendens. quod omnis labor
monachi deo pereat si propter inanem gloriam
fiat. Nona de non iudicando proximum.
ut scilicet iudicio dei reservemus. quod qualiter
animo fiat ignoramus. Decima de
discretione. ubi cuiusque legis consum-
mationem. ne benefacientes in deteriorem
labor partem declinemus. Undecima
de sobrietate. quam declarat mentis vi-
gilantiam. quibuslibet temptationibus preua-
lere. Duodecima de continua oratione
in qua cum apostolus commonemur. ut ad-
versus omnia uite incommoda orationis in-
stantia muniamur. Tertia decima
de hospitalitate. ut in suscipiendis
fratribus non personam hospitis sed christi
presentia cogitemus. Quarta decima

1 De profectu monachi
2 De quiete
3 De compunctione
4 De continentia
5 Contra fornicationem
6 Contra possessionem propriam
7 De patientia et fortitudine
8 Contra inanem gloriam
9 De non iudicando
10 De discretione
11 De sobrietate
12 De continua oratione
13 De Hospitalitate